

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VII kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM-10-26-13

Druk nr 2086 cz. 1

Warszawa, 17 stycznia 2014 r.

Pani
Ewa Kopacz
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o zmianie ustawy o zasadach finansowania nauki oraz niektórych innych ustaw z projektami aktów wykonawczych.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto przejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Z poważaniem

wz. WICEPREZES RADY MINISTRÓW

(-) Elżbieta Bieńkowska

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o zasadach finansowania nauki oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. Nr 96, poz. 615, z 2011 r. Nr 84, poz. 455 i Nr 185, poz. 1092 oraz z 2013 r. poz. 675) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 1 otrzymuje brzmienie:

„Art. 1. Ustawa określa zasady finansowania nauki ze środków finansowych ustalanych na ten cel w budżecie państwa, w wyodrębnionej części budżetu państwa – „Nauka” oraz ze środków finansowych Funduszu Nauki i Technologii Polskiej, zwanych dalej „środkami finansowymi na naukę”, którymi dysponuje minister właściwy do spraw nauki, zwany dalej „Ministrem”.”;

2) w art. 2:

a) pkt 8 otrzymuje brzmienie:

„8) działalność upowszechniająca naukę – realizację zadań wspierających rozwój polskiej nauki przez upowszechnianie, promocję i popularyzację wyników działalności badawczo-rozwojowej, innowacyjnej i wynalazczej, w tym w skali międzynarodowej, a także zadań związanych z utrzymaniem zasobów o dużym znaczeniu dla nauki i jej dziedzictwa, nieobejmujących prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych;”;

b) w pkt 9:

– lit. c otrzymuje brzmienie:

„c) instytuty badawcze w rozumieniu ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. Nr 96, poz. 618 oraz z 2011 r. Nr 112, poz. 654 i Nr 185, poz. 1092),”;

– lit. f otrzymuje brzmienie:

„f) inne jednostki organizacyjne, niewymienione w lit. a–e, posiadające siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, będące organizacjami

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju, ustawę z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Nauki, ustawę z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych oraz ustawę z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk.

badawczymi w rozumieniu przepisów prawa Unii Europejskiej o pomocy publicznej na działalność badawczo-rozwojową;”

c) pkt 17 otrzymuje brzmienie:

„17) duża infrastruktura badawcza – aparaturę naukowo-badawczą, w tym infrastrukturę informatyczną nauki, o wartości przekraczającej:

a) 150 000 zł – w przypadku aparatury naukowo-badawczej, służącej do prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych w grupie nauk humanistycznych i społecznych oraz w grupie nauk o sztuce i twórczości artystycznej,

b) 500 000 zł – w przypadku aparatury naukowo-badawczej, służącej do prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych w grupie nauk ścisłych i inżynierskich oraz w grupie nauk o życiu;”

d) po pkt 17 dodaje się pkt 17a w brzmieniu:

„17a) strategiczna infrastruktura badawcza – dużą infrastrukturę badawczą oraz infrastrukturę budowlaną, ujęte w wykazie przedsięwzięć w zakresie strategicznej infrastruktury badawczej, który stanowi Polską Mapę Drogową Infrastruktury Badawczej;”

e) pkt 18 otrzymuje brzmienie:

„18) specjalne urządzenie badawcze – aparaturę naukowo-badawczą lub stanowisko badawcze, o co najmniej regionalnym znaczeniu, którego koszty utrzymania stanowią znaczną część kosztów utrzymania potencjału badawczego jednostki naukowej, służące do prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych, w szczególności w kierunkach określonych w Krajowym Programie Badań, o którym mowa w art. 4, przy użyciu którego są świadczone, także odpłatnie, usługi z zakresu działalności badawczo-rozwojowej na rzecz innych jednostek naukowych;”

f) po pkt 18 dodaje się pkt 18a w brzmieniu:

„18a) specjalne urządzenie badawcze z zakresu infrastruktury informatycznej nauki – infrastrukturę centrów komputerów dużej mocy obliczeniowej, akademickie miejskie sieci informatyczne o co najmniej regionalnym znaczeniu i zasięgu oraz koszty łączności międzynarodowej z naukowymi sieciami informatycznymi;”

- g) pkt 19 otrzymuje brzmienie:
„19) młody naukowiec – osobę prowadzącą działalność badawczo-rozwojową, która nie ukończyła 35. roku życia do dnia złożenia wniosku o przyznanie środków finansowych na naukę;”
- h) po pkt 19 dodaje się pkt 19a w brzmieniu:
„19a) osoba rozpoczynająca karierę naukową – osobę rozpoczynającą karierę naukową w rozumieniu ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Nauki (Dz. U. Nr 96, poz. 617, z 2011 r. Nr 185, poz. 1092 i Nr 257, poz. 1726 oraz z 2013 r. poz. 675);”
- 3) w art. 4 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. Projekt Krajowego Programu Badań opracowuje Minister po zasięgnięciu opinii Polskiej Akademii Nauk, Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich, Konferencji Rektorów Zawodowych Szkół Polskich, Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Rady Głównej Instytutów Badawczych, Komitetu Polityki Naukowej i organizacji samorządu gospodarczego.”;
- 4) po art. 4 dodaje się art. 4a–4c w brzmieniu:
„Art. 4a. 1. Minister ustala Polską Mapę Drogową Infrastruktury Badawczej, która stanowi wykaz przedsięwzięć w zakresie strategicznej infrastruktury badawczej.
2. Wpisanie przedsięwzięcia w zakresie strategicznej infrastruktury badawczej na Polską Mapę Drogową Infrastruktury Badawczej następuje na podstawie decyzji Ministra.
3. Wniosek o wpisanie przedsięwzięcia w zakresie strategicznej infrastruktury badawczej na Polską Mapę Drogową Infrastruktury Badawczej może złożyć jednostka naukowa, konsorcjum naukowe, centrum naukowo-przemysłowe, centrum naukowe Polskiej Akademii Nauk i centrum naukowe uczelni, reprezentowane przez jednostkę naukową.
4. Wniosek o wpisanie przedsięwzięcia w zakresie strategicznej infrastruktury badawczej na Polską Mapę Drogową Infrastruktury Badawczej zawiera:
1) tytuł przedsięwzięcia w zakresie strategicznej infrastruktury badawczej;
2) dane dotyczące wnioskodawcy:
a) nazwę, siedzibę i adres wnioskodawcy,
b) imię i nazwisko kierownika wnioskodawcy,

- c) imię i nazwisko, numer telefonu i e-mail osoby odpowiedzialnej za sporządzenie wniosku;
- 3) opis struktury własnościowej, operacyjnej, technicznej oraz organizacyjnej i prawnej przedsięwzięcia w zakresie strategicznej infrastruktury badawczej;
- 4) opis celów badawczych oraz programu badań, z uwzględnieniem unikalnego charakteru przedsięwzięcia w zakresie strategicznej infrastruktury badawczej i przewidywalnego wkładu w rozwój badań naukowych;
- 5) opis koncepcji realizacji programu badań i zasad dostępu do prowadzenia badań i ich wyników;
- 6) opis potencjału naukowo-badawczego wnioskodawcy;
- 7) opis harmonogramu realizacji przedsięwzięcia w zakresie strategicznej infrastruktury badawczej;
- 8) informację o planowanych kosztach realizacji przedsięwzięcia w zakresie strategicznej infrastruktury badawczej, w tym o planowanych źródłach pokrycia kosztów utrzymania i kosztów bieżących tego przedsięwzięcia;
- 9) opis koncepcji współpracy wnioskodawcy z innymi jednostkami naukowymi w kraju lub za granicą.

5. W przypadku wniosku składanego przez konsorcjum naukowe, centrum naukowo-przemysłowe lub centrum naukowe Polskiej Akademii Nauk do wniosku dołącza się poświadczoną za zgodność z oryginałem kopię umowy o utworzeniu konsorcjum naukowego, wraz ze wskazaniem jednostki naukowej pełniącej funkcję koordynatora konsorcjum.

6. Przy ocenie wniosków uwzględnia się kryteria:

- 1) unikalność strategicznej infrastruktury badawczej w skali krajowej i międzynarodowej;
- 2) wartość naukową i zasadność programu badań naukowych lub prac rozwojowych realizowanego przy wykorzystaniu strategicznej infrastruktury badawczej w odniesieniu do posiadanego przez wnioskodawcę potencjału naukowego;
- 3) zgodność programu badań naukowych lub prac rozwojowych z założeniami polityki naukowej, w tym z Krajowym Programem Badań, o którym mowa w art. 4;
- 4) zasadność kosztów związanych ze strategiczną infrastrukturą badawczą;

- 5) zdolność wnioskodawcy do samodzielnego pokrycia kosztów utrzymania strategicznej infrastruktury badawczej, w tym kosztów bieżących;
- 6) możliwość włączenia strategicznej infrastruktury badawczej w przedsięwzięcia międzynarodowe.

7. Do oceny wniosków stosuje się odpowiednio art. 15 ust. 3.

8. Minister właściwy do spraw nauki określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe kryteria i tryb oceny wniosków o wpisanie przedsięwzięcia w zakresie strategicznej infrastruktury badawczej na Polską Mapę Drogową Infrastruktury Badawczej,
- 2) terminy i tryb składania wniosków o wpisanie przedsięwzięcia w zakresie strategicznej infrastruktury badawczej na Polską Mapę Drogową Infrastruktury Badawczej,
- 3) wzory wniosków o wpisanie przedsięwzięcia w zakresie strategicznej infrastruktury badawczej na Polską Mapę Drogową Infrastruktury Badawczej – mając na uwadze znaczenie przedsięwzięć w zakresie strategicznej infrastruktury badawczej dla realizacji celów polityki naukowej, naukowo-technicznej i innowacyjnej państwa, integracji krajowej infrastruktury badawczej z infrastrukturą międzynarodową, rozszerzenie naukowej współpracy międzynarodowej i podnoszenie jakości badań naukowych lub prac rozwojowych oraz rozwoju gospodarczego i społecznego kraju.

Art. 4b. Minister właściwy do spraw nauki ogłasza w dzienniku urzędowym Ministra komunikaty o przedsięwzięciach w zakresie strategicznej infrastruktury badawczej wpisanych na Polską Mapę Drogową Infrastruktury Badawczej, o kategoriach przyznanych jednostkom naukowym oraz o przyznanych dotacjach ze środków finansowych na naukę.

Art. 4c. 1. Minister prowadzi System Informacji o Nauce w ramach Zintegrowanego Systemu Informacji o Nauce i Szkolnictwie Wyższym „POL-on”, zwany dalej „Systemem”.

2. System jest prowadzony z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego w rozumieniu przepisów o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, w celu upowszechniania informacji o efektach finansowania nauki.

3. System obejmuje dane o działalności badawczo-rozwojowej jednostek naukowych i jej efektach oraz wykaz, o którym mowa w ust. 9, i zawiera informacje o:

- 1) podstawowych danych jednostki naukowej;

- 2) publikacjach w czasopismach naukowych oraz monografiach naukowych lub w rozdziałach w monografiach naukowych autorstwa pracowników jednostki naukowej oraz publikacjach osób niebędących pracownikami jednostki, które afiliowały te publikacje do tej jednostki;
- 3) otrzymanych przez jednostkę naukową patentach i innych prawach ochronnych;
- 4) osiągnięciach artystycznych pracowników jednostki naukowej;
- 5) realizowanych krajowych i międzynarodowych projektach obejmujących badania naukowe lub prace rozwojowe;
- 6) laboratoriach badawczych;
- 7) wdrożonych systemach jakości;
- 8) zorganizowanych konferencjach naukowych;
- 9) nagrodach i wyróżnieniach otrzymanych przez jednostkę naukową i jej pracowników;
- 10) wydawanych przez jednostkę naukową czasopismach naukowych;
- 11) bibliotekach naukowych w jednostkach naukowych lub uczelniach;
- 12) realizowanych inwestycjach, nieruchomościach będących w posiadaniu jednostki naukowej lub przez nią użytkowanych oraz infrastrukturze naukowo-badawczej i źródłach jej finansowania;
- 13) wyniku finansowym jednostki naukowej;
- 14) wdrożeniach wyników badań naukowych lub prac rozwojowych zrealizowanych w jednostce naukowej i przychodach jednostki naukowej z tego tytułu.

4. System obejmuje także informacje o:

- 1) czasopismach naukowych wraz z liczbą punktów przyznawanych za publikację w tych czasopismach, ujętych w wykazie ogłoszonym przez Ministra na podstawie przepisów wydanych na podstawie art. 44 ust. 2 ustawy;
- 2) cytowaniach publikacji zamieszczonych w polskiej bazie cytowań czasopism naukowych (POL-index), na podstawie informacji uzyskanych od redakcji lub wydawców czasopism naukowych.

5. Minister może zlecić nadzorowanemu instytutowi badawczemu administrowanie bazami danych Systemu, zapewniając na ten cel środki finansowe.

6. Jednostki naukowe, które posiadają kategorię naukową i ubiegają się o środki finansowe na zadania, o których mowa w art. 18 ust. 1, są obowiązane do wprowadzania do Systemu oraz systematycznego aktualizowania danych, o których mowa

w ust. 3 i 10. Za prawidłowość, rzetelność i terminowość danych wprowadzanych do Systemu odpowiada kierownik jednostki naukowej.

7. Nieprawidłowe, nierzetelne lub nieterminowe wprowadzenie danych do Systemu może skutkować wstrzymaniem finansowania do czasu usunięcia tych nieprawidłowości.

8. W przypadku przekazania środków finansowych na naukę na podstawie danych wprowadzonych do Systemu przez jednostkę naukową, o której mowa w ust. 6, nieprawidłowo, nierzetelnie lub nieterminowo, Ministrowi przysługuje prawo do żądania zwrotu nienależnie pobranych środków finansowych. Zwrot tych środków następuje na zasadach określonych w przepisach o finansach publicznych.

9. Minister prowadzi centralny wykaz pracowników naukowych zatrudnionych w jednostkach naukowych przy realizacji badań naukowych lub prac rozwojowych w ramach stosunku pracy, zwany dalej „Wykazem”:

- 1) w przypadku podstawowych jednostek organizacyjnych uczelni – będących pracownikami, o których mowa w art. 108 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym, oraz pracownikami naukowo-technicznymi i inżyniersko-technicznymi, zatrudnionymi w celu wykonywania prac pomocniczych w badaniach naukowych lub pracach rozwojowych;
- 2) w przypadku jednostek naukowych Polskiej Akademii Nauk – będących pracownikami, o których mowa w art. 87 pkt 1, 2 i 4 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk;
- 3) w przypadku instytutów badawczych – będących pracownikami, o których mowa w art. 39 ust. 1 pkt 1–3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych;
- 4) w przypadku pozostałych jednostek naukowych – będących pracownikami zatrudnionymi na stanowiskach związanych z prowadzeniem badań naukowych lub prac rozwojowych.

10. Wykaz zawiera następujące informacje:

- 1) imiona i nazwisko pracownika;
- 2) stopień naukowy, tytuł naukowy lub tytuł zawodowy;
- 3) dziedzinę i dyscyplinę nauki lub sztuki, w której pracownik naukowy prowadzi działalność badawczo-rozwojową;

- 4) datę uzyskania stopnia naukowego i tytułu naukowego oraz nazwę jednostki naukowej przeprowadzającej przewód doktorski, postępowanie habilitacyjne lub postępowanie w sprawie nadania tytułu naukowego;
- 5) numer PESEL, a w przypadku jego braku – numer dokumentu potwierdzającego tożsamość oraz kraj wydania dokumentu tożsamości;
- 6) datę urodzenia;
- 7) kraj pochodzenia w przypadku cudzoziemców;
- 8) płeć;
- 9) dotyczące podstawowego miejsca pracy i dodatkowego miejsca pracy w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym;
- 10) dotyczące dotychczas zajmowanych stanowisk, o których mowa w ust. 9, z oznaczeniem daty rozpoczęcia i zakończenia pracy na danym stanowisku;
- 11) wymiar czasu pracy;
- 12) dotyczące oświadczenia, o którym mowa w ust. 11.

11. Pracownicy, o których mowa w ust. 9, zatrudnieni w jednostkach naukowych ubiegających się o środki finansowe na zadania, o których mowa w art. 18 ust. 1, składają oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie ich do liczby pracowników zatrudnionych w danej jednostce przy realizacji badań naukowych lub prac rozwojowych. Pracownicy zatrudnieni na podstawie stosunku pracy w więcej niż jednej jednostce naukowej składają oświadczenie tylko w jednej, wybranej przez siebie jednostce naukowej.

12. Dostęp do danych, o których mowa w ust. 3, 4 i 10, przysługuje Ministrowi, ministrowi nadzorującemu jednostkę naukową, kierownikowi jednostki naukowej zatrudniającej pracownika naukowego i Komitetowi Ewaluacji Jednostek Naukowych, a w przypadku uczelni – także rektorom w zakresie dotyczącym kierowanych przez nich jednostek naukowych.

13. Dane, o których mowa w ust. 3, 4 i 10, z wyłączeniem informacji o przychodach jednostki naukowej, o których mowa w ust. 3 pkt 14, oraz danych, o których mowa w ust. 10 pkt 5–8 i 10–12, są powszechnie dostępne.

14. Minister właściwy do spraw nauki określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowy zakres informacji, o których mowa w ust. 3 i 4,
- 2) terminy aktualizacji danych w Systemie,

- 3) sposób i formę udostępniania informacji zgromadzonych w Systemie
– mając na uwadze powszechny dostęp do informacji o działalności badawczo-rozwojowej jednostek naukowych i efektach jej finansowania oraz wspomaganie działań mających na celu kształtowanie polityki kadrowej, naukowej i naukowo-technicznej oraz ochronę danych osobowych.”;
- 5) w art. 5:
- a) pkt 4 otrzymuje brzmienie:
„4) działalność statutową;”,
  - b) uchyla się pkt 5,
  - c) pkt 6 otrzymuje brzmienie:
„6) inwestycje w zakresie dużej i strategicznej infrastruktury badawczej oraz inwestycje budowlane służące badaniom naukowym lub pracom rozwojowym;”,
  - d) pkt 10 otrzymuje brzmienie:
„10) programy i przedsięwzięcia ustanawiane przez Ministra, w tym ukierunkowane na wspieranie młodych naukowców lub osób rozpoczynających karierę naukową;”,
  - e) pkt 11 otrzymuje brzmienie:
„11) nagrody za wybitne osiągnięcia naukowe lub naukowo-techniczne;”,
  - f) po pkt 11 dodaje się pkt 11a w brzmieniu:
„11a) stypendia naukowe dla wybitnych młodych naukowców;”;
- 6) w art. 6:
- a) ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:
„3. Na zadania, o których mowa w art. 5 pkt 1, Minister przeznacza nie mniej niż 10% środków finansowych na naukę na zadania, o których mowa w art. 5 pkt 4, 7 i 9–13.
4. Na zadania, o których mowa w art. 5 pkt 3, Minister przeznacza nie mniej niż 10% środków finansowych na naukę na zadania, o których mowa w art. 5 pkt 4, 7 i 9–13.”;
  - b) ust. 6 otrzymuje brzmienie:
„6. Środki finansowe przeznaczone corocznie na zadania określone w art. 5 pkt 1 i 3 osiągną do 2020 r. wartość nie mniejszą niż 50% środków finansowych na naukę na zadania, o których mowa w art. 5 pkt 4, 7 i 9–13.”;

7) w art. 9:

a) pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie:

- „1) jednostkom naukowym – na realizację zadań, o których mowa w art. 5 pkt 4–8, 10, 10a i 11a, oraz na działalność upowszechniającą naukę, o której mowa w art. 25 ust. 4a, oraz jednostkom naukowym reprezentującym podmioty, o których mowa w art. 2 pkt 12 i 14–16, na zadania określone w art. 5 pkt 6 i 7 oraz na działalność, o której mowa w art. 18 ust. 1 pkt 2a i 4;
- 2) uczelniom – na działalność, o której mowa w art. 18 ust. 1 pkt 4, oraz na rozbudowę i utrzymanie infrastruktury informatycznej nauki, o której mowa w art. 18 ust. 1 pkt 2a i art. 20 pkt 1 lit. b, a także na działalność upowszechniającą naukę, o której mowa w art. 25 ust. 1 pkt 2 i ust. 4a, oraz w przypadku gdy zgodnie ze statutem w strukturze uczelni nie wyodrębniono podstawowych jednostek organizacyjnych, na działalność, o której mowa w art. 18 ust. 1 i 2 oraz art. 20;”;

b) pkt 5 otrzymuje brzmienie:

- „5) innym jednostkom organizacyjnym posiadającym osobowość prawną i siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, niebędącym jednostkami naukowymi – na realizację zadań określonych w art. 5 pkt 7 i 8;”;

8) po art. 9 dodaje się art. 9a w brzmieniu:

„Art. 9a. 1. Z postępowania w sprawie przyznania środków finansowych na naukę na zadania, o których mowa w art. 5, wyklucza się wnioskodawcę pozostającego pod zarządem komisarycznym bądź znajdującego się w toku likwidacji albo postępowania upadłościowego.

2. W przypadku gdy okoliczności, o których mowa w ust. 1, zostaną ujawnione po wydaniu decyzji o przyznaniu środków finansowych na naukę, Minister, Centrum Nauki lub Centrum Rozwoju uchylają decyzję o przyznaniu tych środków lub odstępują od umowy zawartej w sprawie finansowania zadań, o których mowa w art. 5.

3. Decyzja uchylająca decyzję, o której mowa w ust. 2, wywołuje skutki prawne od dnia doręczenia decyzji, którą się uchyla.”;

9) w art. 11 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Osoby fizyczne po zakwalifikowaniu projektu do finansowania uzyskują promesę finansowania badań naukowych lub prac rozwojowych.”;

10) w art. 12 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. Dyrektor jednostki naukowej Polskiej Akademii Nauk, dyrektor instytutu badawczego i rektor uczelni informują Ministra, Centrum Nauki i Centrum Rozwoju o orzeczeniach, o których mowa w ust. 1, w ciągu 14 dni od dnia uprawomocnienia się tych orzeczeń.”;

11) w art. 13:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„Art. 13. 1. W sprawie finansowania zadań określonych w art. 5 pkt 4, 6–10a i 11a Minister rozstrzyga w drodze decyzji na podstawie wniosków złożonych przez uprawnione podmioty, po zasięgnięciu opinii właściwego zespołu, o którym mowa w art. 52 ust. 1–3, z wyłączeniem:

- 1) działalności statutowej określonej w art. 18 ust. 1 pkt 1 i 3, jeżeli wysokość przyznanych środków finansowych jest ustalana wyłącznie na podstawie wielkości liczbowych ujętych w algorytmie, określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 19 ust. 7;
- 2) opłacania składek, o których mowa w art. 23 ust. 1 pkt 3, i wnoszenia wkładu krajowego, o którym mowa w art. 23 ust. 1 pkt 4, jeżeli środki przeznaczone na te zadania są przekazywane bezpośrednio przez Ministra;
- 3) działalności upowszechniającej naukę, o której mowa w art. 25 ust. 6.”,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Minister przekazuje uprawnionemu podmiotowi pisemną informację w sprawie:

- 1) finansowania działalności statutowej określonej w art. 18 ust. 1 pkt 1 i 3;
- 2) nagród za wybitne osiągnięcia naukowe lub naukowo-techniczne, o których mowa w art. 28 ust. 1.”,

c) uchyla się ust. 3;

12) po art. 13 dodaje się art. 13a–13d w brzmieniu:

„Art. 13a. Środki finansowe na zadania, o których mowa w art. 23 ust. 1 pkt 1, 2 i 5, art. 24–26 i art. 28a, są przekazywane uprawnionym podmiotom na podstawie umowy określającej warunki jej realizacji, finansowania i rozliczania przyznanych środków finansowych.

Art. 13b. 1. Przy przyznawaniu środków finansowych na naukę uwzględnia się kryteria:

- 1) poziom naukowy prac lub zadań i ich znaczenie dla rozwoju nauki;
- 2) praktyczną użyteczność wyników prac lub zadań oraz ich znaczenie dla rozwoju innowacyjności i gospodarki;
- 3) znaczenie realizacji prac lub zadań dla rozwoju międzynarodowej współpracy w zakresie nauki i techniki;
- 4) możliwość współfinansowania przewidzianych do realizacji prac lub zadań z innych źródeł niż środki finansowe na naukę.

2. Przy przyznawaniu środków finansowych na zadania określone w art. 5 pkt 6 uwzględnia się kryteria, o których mowa w ust. 1, oraz:

- 1) kategorię naukową jednostki naukowej, określoną w art. 42 ust. 3;
- 2) wpisanie inwestycji na Polską Mapę Drogową Infrastruktury Badawczej;
- 3) posiadanie programu badań naukowych lub prac rozwojowych oraz zakres wykorzystania inwestycji do jego realizacji, w tym przez inne jednostki naukowe;
- 4) znaczenie inwestycji dla osiągnięcia celów polityki naukowej, naukowo-technicznej i innowacyjnej państwa oraz jej znaczenie dla realizacji Krajowego Programu Badań, o którym mowa w art. 4.

Art. 13c. 1. Wniosek o przyznanie środków finansowych na zadania określone w art. 5 pkt 4 i 6–10a zawiera:

- 1) nazwę, siedzibę i adres wnioskodawcy;
- 2) numer identyfikacji podatkowej (NIP) wnioskodawcy;
- 3) numer identyfikacyjny REGON wnioskodawcy;
- 4) imię i nazwisko kierownika wnioskodawcy;
- 5) opis zadania lub zadań planowanych do realizacji;
- 6) harmonogram zadań planowanych do realizacji;
- 7) informacje o kosztach realizacji tych zadań wraz z uzasadnieniem;
- 8) imię i nazwisko, numer telefonu i e-mail osoby odpowiedzialnej za sporządzenie wniosku.

2. Wniosek o przyznanie środków finansowych na zadania określone w art. 18 ust. 1 pkt 1 i 3 zawiera informacje, o których mowa w ust. 1 pkt 1–3 i 7, oraz informację o liczbie osób, o których mowa w art. 18 ust. 4 pkt 4, w tym w podziale na dziedziny i dyscypliny nauki i sztuki, oraz informacje, o których mowa w art. 18 ust. 4a pkt 2–5.

3. Wnioskodawca, o którym mowa w art. 2 pkt 9 lit. f lub w art. 2 pkt 11, dołącza do wniosku, o którym mowa w ust. 1:

- 1) odpis z Krajowego Rejestru Sądowego wydany w okresie 3 miesięcy poprzedzających dzień złożenia wniosku;
- 2) poświadczoną za zgodność z oryginałem kopię umowy, statutu lub innego przewidzianego przepisami prawa dokumentu dotyczącego ustanowienia, działalności i organizacji wnioskodawcy;
- 3) oświadczenie o niezaleganiu z wpłatami z tytułu należności budżetowych;
- 4) oświadczenie o niezaleganiu z opłacaniem składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne.

4. W przypadku wniosku składanego przez jednostkę naukową reprezentującą podmioty, o których mowa w art. 2 pkt 12 i 14–16, do wniosku, o którym mowa w ust. 1, dołącza się poświadczoną za zgodność z oryginałem kopię umowy o utworzeniu tego podmiotu.

5. Wniosek o przyznanie pomocy publicznej lub pomocy de minimis na zadania określone w art. 5 pkt 6–10 zawiera informacje, o których mowa w ust. 1. Do wniosku dołącza się:

- 1) dokumenty, o których mowa w ust. 3 pkt 1, 3 i 4;
- 2) poświadczoną za zgodność z oryginałem kopię dokumentu określającego formę prawną przedsiębiorcy, w szczególności kopię umowy spółki lub innego przewidzianego przepisami prawa dokumentu dotyczącego ustanowienia, działalności i organizacji przedsiębiorcy;
- 3) zaświadczenia i informacje, o których mowa w art. 37 ust. 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2007 r. Nr 59, poz. 404, z 2008 r. Nr 93, poz. 585, z 2010 r. Nr 18, poz. 99 oraz z 2011 r. Nr 233, poz. 1381) oraz w przepisach wydanych na podstawie art. 37 ust. 2a tej ustawy.

6. Minister właściwy do spraw nauki może określić, w drodze rozporządzenia, szczegółowe informacje, które powinien zawierać wniosek o przyznanie środków finansowych na naukę, mając na względzie potrzebę uzyskiwania informacji niezbędnych do jego prawidłowej oceny.

Art. 13d. 1. Podmiot otrzymujący środki finansowe na naukę jest obowiązany do:

- 1) prawidłowego, efektywnego i zgodnego z przeznaczeniem wykorzystywania otrzymanych środków finansowych na naukę;
- 2) terminowej realizacji zadań;
- 3) rozliczenia przyznanych środków finansowych na naukę;
- 4) złożenia raportu rocznego i raportu końcowego z wykorzystania środków finansowych na naukę, wraz z rozliczeniem finansowym poniesionych kosztów.

2. Warunkiem rozliczenia przyznanych środków finansowych na naukę jest ich wydatkowanie zgodnie z ustawą, zakresem rzeczowym ujętym we wniosku, na podstawie którego została przyznana dotacja, lub z umową określającą warunki finansowania, realizacji i rozliczania przyznanych środków finansowych na naukę.

3. Przy ocenie raportu rocznego i raportu końcowego z wykorzystania środków finansowych na naukę uwzględnia się kryteria:

- 1) zgodność zakresu wykonanych zadań z decyzją o przyznaniu dotacji lub umową, o której mowa w ust. 2;
- 2) wykorzystanie środków finansowych na naukę zgodnie z przeznaczeniem;
- 3) zasadność poniesionych kosztów w stosunku do zrealizowanych zadań.

4. Raport roczny i raport końcowy z wykorzystania środków finansowych na naukę zawiera:

- 1) nazwę, siedzibę i adres wnioskodawcy;
- 2) imię i nazwisko kierownika wnioskodawcy;
- 3) informacje o zrealizowanych zadaniach;
- 4) informacje o poniesionych kosztach;
- 5) imię i nazwisko, numer telefonu i e-mail osoby odpowiedzialnej za sporządzenie raportu rocznego i raportu końcowego.

5. Minister właściwy do spraw nauki może określić, w drodze rozporządzenia, szczegółowe informacje, które powinien zawierać raport roczny i raport końcowy z wykorzystania środków finansowych na naukę, mając na względzie potrzebę uzyskiwania informacji niezbędnych do prawidłowego rozliczenia przyznanych środków finansowych na naukę.”;

13) w art. 14:

a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. W przypadku naruszenia procedury konkursowej lub innych naruszeń formalnych przy przyznawaniu środków na zadania określone w art. 5 pkt 6–10 i 11a, wnioskodawca może zwrócić się do Ministra z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy w terminie 14 dni od dnia otrzymania decyzji.

2. Wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy jest opiniowany przez zespół, o którym mowa w art. 52 ust. 2, w terminie 30 dni od dnia, w którym zespół ten otrzymał wniosek.”,

b) uchyla się ust. 4;

14) po art. 14 dodaje się art. 14a w brzmieniu:

„Art. 14a. 1. Należności finansowe wynikające z rozliczenia przyznanych środków finansowych Minister umarza z urzędu lub na wniosek dłużnika, jeżeli:

- 1) dłużnik został wykreślony z właściwego rejestru, a odpowiedzialność za długi nie przeszła na osoby trzecie;
- 2) zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że w postępowaniu egzekucyjnym nie uzyska się sumy wyższej od kosztów egzekucyjnych lub postępowanie egzekucyjne okazało się nieskuteczne;
- 3) zostało zastosowane umorzenie w ramach zawartego układu z wierzycielami dłużnika;
- 4) sąd oddalił wniosek o ogłoszenie upadłości dłużnika lub umorzył postępowanie upadłościowe.

2. Minister, na uzasadniony wniosek dłużnika lub z urzędu, może umorzyć należność finansową niestanowiącą pomocy publicznej lub pomocy de minimis w całości lub w części, odroczyć termin spłaty lub rozłożyć spłatę na raty, jeżeli:

- 1) wystąpiła nadzwyczajna zmiana stosunków gospodarczych, której strony nie mogły przewidzieć w dniu otrzymania środków finansowych, z powodu której zapłata należności przez dłużnika groziłaby znacznym pogorszeniem jego sytuacji ekonomicznej;
- 2) wystąpiły ważne zdarzenia losowe niezależne od dłużnika;
- 3) jest to uzasadnione ryzykiem naukowym wynikającym z charakteru wykonywanych zadań;

4) jest to uzasadnione ważnymi względami społecznymi lub gospodarczymi, w szczególności możliwościami płatniczymi dłużnika oraz uzasadnionym interesem Skarbu Państwa.

3. Spłata należności finansowej odroczonej lub rozłożonej na raty następuje na podstawie umowy zawartej z dłużnikiem.

4. Do umorzenia należności finansowej, o której mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy o pomocy publicznej lub pomocy de minimis.”;

15) w art. 15 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Dane o osobach recenzentów i ekspertów oceniających w danym postępowaniu wnioski o przyznanie środków finansowych na naukę przeznaczonych na zadania określone w art. 5 nie podlegają udostępnieniu.”;

16) w art. 18:

a) w ust. 1:

– w pkt 1 uchyla się lit. g,

– w pkt 1 po lit. g dodaje się lit. h w brzmieniu:

„h) działania związane z komercjalizacją wyników działalności badawczo-rozwojowej, polegające na analizie potrzeb rynku, stanu techniki, możliwości ochrony patentowej efektów tej działalności oraz opracowaniu projektów komercjalizacji.”,

– po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) koszty restrukturyzacji jednostek naukowych;”,

– pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) utrzymanie specjalnego urządzenia badawczego w jednostce naukowej;”,

– po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) utrzymanie specjalnego urządzenia badawczego w zakresie infrastruktury informatycznej nauki w jednostce naukowej lub w uczelni;”,

– pkt 3 i 4 otrzymują brzmienie:

„3) działalność podstawowych jednostek naukowych uczelni, jednostek naukowych Polskiej Akademii Nauk, instytutów badawczych i międzynarodowych instytutów naukowych, polegająca na prowadzeniu badań naukowych lub prac rozwojowych oraz zadań z nimi związanych, służących rozwojowi młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich, finansowanych w wewnętrznym trybie konkursowym;

4) działalność jednostek naukowych lub uczelni związaną z zapewnieniem dostępu do informacji naukowej, w szczególności do systemów udostępniających informacje o wynikach badań naukowych, publikacjach i monografiach, w tym do Wirtualnej Biblioteki Nauki – systemu udostępniania w formie elektronicznej naukowych baz danych oraz publikacji naukowych.”,

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Restrukturyzacja jednostek naukowych, o której mowa w ust. 1 pkt 1a, polega na podniesieniu poziomu efektywności prowadzonych badań naukowych lub prac rozwojowych, przez zmianę struktury organizacyjnej lub zatrudnienia oraz zmianę przedmiotu lub zakresu działania jednostki naukowej określonego w statucie, będącą następstwem:

- 1) przekształcenia instytutu badawczego w instytut naukowy Polskiej Akademii Nauk;
- 2) przekształcenia instytutu naukowego Polskiej Akademii Nauk w instytut badawczy;
- 3) włączenia instytutu badawczego lub instytutu naukowego Polskiej Akademii Nauk do uczelni publicznej;
- 4) włączenia instytutu badawczego do instytutu naukowego Polskiej Akademii Nauk;
- 5) włączenia instytutu naukowego Polskiej Akademii Nauk do instytutu badawczego;
- 6) połączenia lub podziału jednostek naukowych;
- 7) innych zmian organizacyjnych w jednostce naukowej.”,

c) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Wysokość dotacji na działalność, o której mowa w ust. 1 pkt 1, zależy od:

- 1) kategorii jednostki naukowej określonej w art. 42 ust. 3;
- 2) kosztochłonności prowadzonych badań naukowych lub prac rozwojowych w poszczególnych dziedzinach nauki, określonych na podstawie przepisów o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki;
- 3) rodzaju jednostki naukowej określonego zgodnie z art. 2 pkt 9, z uwzględnieniem specyfiki i uwarunkowań działalności badawczo-

- rozwojowej poszczególnych rodzajów jednostek naukowych, ich znaczenia dla realizacji polityki naukowej, naukowo-technicznej i innowacyjnej państwa oraz znaczenia realizowanych przez te jednostki zadań dla rozwoju nauki, postępu cywilizacyjnego, rozwoju gospodarczego i kulturalnego państwa;
- 4) liczby osób, w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy, zatrudnionych w jednostce naukowej przy prowadzeniu badań naukowych lub prac rozwojowych na podstawie stosunku pracy;
  - 5) wysokości dotacji bazowej dla tej jednostki naukowej z roku poprzedzającego rok przyznania dotacji;
  - 6) środków finansowych zaplanowanych na ten cel w budżecie państwa.”,
- d) po ust. 4 dodaje się ust. 4a i 4b w brzmieniu:
- „4a. Wysokość dotacji na działalność, o której mowa w ust. 1 pkt 3, zależy od:
- 1) kategorii jednostki naukowej określonej w art. 42 ust. 3;
  - 2) liczby zatrudnionych w jednostce naukowej młodych naukowców;
  - 3) liczby zatrudnionych w jednostce naukowej młodych naukowców, którzy uzyskali stopień naukowy poza jednostką naukową, w której są zatrudnieni, w roku poprzedzającym rok złożenia wniosku lub mają otwarty przewód doktorski, ale nie są uczestnikami studiów doktoranckich;
  - 4) liczby stopni naukowych doktora i doktora habilitowanego, nadanych w jednostce naukowej młodym naukowcom w roku poprzedzającym rok złożenia wniosku;
  - 5) liczby uczestników studiów doktoranckich prowadzonych w jednostce naukowej w roku akademickim, w którym składany jest wniosek;
  - 6) kosztochłonności prowadzonych badań naukowych lub prac rozwojowych w poszczególnych dziedzinach nauki, określonych na podstawie przepisów o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki.
- 4b. Minister przyznaje środki finansowe na utrzymanie specjalnego urzędnika badawczego lub specjalnego urzędnika badawczego w zakresie infrastruktury informatycznej nauki na okres nie dłuższy niż 3 lata, określając wysokość tych środków w kolejnych latach.”,

e) w ust. 5 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Wniosek o finansowanie kosztów restrukturyzacji jednostki naukowej wymaga zaopiniowania przez:”;

17) w art. 19:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Środki finansowe na naukę przeznaczone na finansowanie działalności statutowej określonej w art. 18 ust. 1 pkt 1 oraz pkt 2 i 2a są przekazywane w formie dotacji podmiotowej, a środki finansowe na działalność statutową określoną w art. 18 ust. 1 pkt 1a oraz pkt 3 i 4 są przekazywane w formie dotacji celowej.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Jednostce naukowej, której została przyznana kategoria naukowa C, przyznaje się dotację na utrzymanie potencjału badawczego przez okres 6 miesięcy roku następującego po roku przyznania kategorii w wysokości połowy dotacji ustalonej na podstawie algorytmu określonego w przepisach wydanych na podstawie ust. 7.”,

c) po ust. 3 dodaje się ust. 3a i 3b w brzmieniu:

„3a. Jednostka naukowa, której została przyznana kategoria naukowa C, może otrzymać dotacje na finansowanie kosztów restrukturyzacji w okresie nie dłuższym niż 2 lata po roku przyznania tej kategorii.

3b. Jednostka naukowa, której została przyznana kategoria naukowa C, otrzymuje, wyłącznie na rok następujący po roku przyznania tej kategorii, dotację na działalność polegającą na prowadzeniu badań naukowych lub prac rozwojowych oraz zadań z nimi związanych, służących rozwojowi młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich, finansowanych w wewnętrznym trybie konkursowym.”,

d) po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. Jednostka naukowa, która w wyniku ponownej oceny otrzymała kategorię naukową C, do dnia uzyskania wyższej kategorii naukowej nie otrzymuje środków finansowych na działalność statutową, o której mowa w art. 18.”,

e) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Minister właściwy do spraw nauki określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) sposób ustalania wysokości dotacji oraz rozliczania środków finansowych na cele określone w art. 18 ust. 1 pkt 1 i 3, w tym:
  - a) wielkości i składowe algorytmu ustalania wysokości dotacji na utrzymanie potencjału badawczego jednostki naukowej dla jednostek posiadających kategorię naukową A+, A, B albo C,
  - b) sposób ustalania dotacji dla Polskiej Akademii Umiejętności,
  - c) sposób ustalania dotacji dla jednostki naukowej, której:
    - przyznano po raz pierwszy kategorię naukową,
    - nie przyznano dotacji na utrzymanie potencjału badawczego w roku poprzedzającym rok, na który ma być przyznana dotacja,
    - kategoria naukowa została zmieniona w wyniku przeprowadzenia kompleksowej oceny działalności naukowej lub badawczo-rozwojowej jednostki naukowej,
  - d) sposób ustalania dotacji dla jednostek naukowych powstałych w wyniku podziału lub wydzielenia się z istniejącej jednostki naukowej oraz powstałych w wyniku połączenia istniejących jednostek naukowych,
  - e) sposób zwiększania dotacji na utrzymanie potencjału badawczego w trakcie roku budżetowego dla poszczególnych rodzajów jednostek naukowych,
  - f) sposób ustalania dotacji na cele określone w art. 18 ust. 1 pkt 1 z tytułu zdarzeń losowych,
  - g) wielkości i składowe algorytmu ustalania dotacji na działalność polegającą na prowadzeniu badań naukowych lub prac rozwojowych oraz zadań z nimi związanych, służących rozwojowi młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich, finansowanych w wewnętrznym trybie konkursowym, dla jednostek naukowych uczelni, jednostek naukowych Polskiej Akademii Nauk, instytutów badawczych i międzynarodowych instytutów naukowych, posiadających kategorię naukową A+, A, B albo C,

- 2) terminy składania wniosków o przyznanie dotacji i raportu rocznego z wykorzystania środków finansowych, stanowiącego podstawę do rozliczenia przyznanych dotacji,
- 3) szczegółowy zakres informacji zawartych we wnioskach o przyznanie dotacji i w raporcie rocznym z wykorzystania przyznanych środków finansowych, wraz z rozliczeniem finansowym poniesionych kosztów

– mając na uwadze kosztowność prowadzonych badań naukowych lub prac rozwojowych, jakość prowadzonej działalności naukowej lub badawczo-rozwojowej określoną przez kategorię naukową przyznaną jednostce naukowej, specyfikę i uwarunkowania prowadzonej działalności badawczo-rozwojowej, znaczenie poszczególnych rodzajów jednostek naukowych dla realizacji polityki naukowej, naukowo-technicznej i innowacyjnej państwa oraz znaczenie realizowanych przez te jednostki zadań dla rozwoju nauki, postępu cywilizacyjnego, rozwoju gospodarczego i kulturalnego państwa, a także wysokość dotacji na utrzymanie potencjału badawczego przyznanej tym jednostkom naukowym na rok poprzedzający rok przyznania dotacji, uwzględniając priorytetowe finansowanie jednostek naukowych kategorii A+ oraz potrzebę uzyskiwania informacji niezbędnych do prawidłowego przyznawania oraz rozliczania przyznanych środków finansowych.”,

f) po ust. 7 dodaje się ust. 7a w brzmieniu:

„7a. Minister właściwy do spraw nauki określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe kryteria i tryb przyznawania środków finansowych na utrzymanie specjalnego urządzenia badawczego, o którym mowa w art. 18 ust. 1 pkt 2, w jednostkach naukowych posiadających kategorię naukową A+, A albo B,
- 2) szczegółowe kryteria i tryb przyznawania środków finansowych na utrzymanie specjalnego urządzenia badawczego z zakresu infrastruktury informatycznej nauki, o którym mowa w art. 18 ust. 1 pkt 2a, w jednostkach naukowych posiadających kategorię naukową A+, A albo B lub w uczelniach,
- 3) szczegółowe kryteria i tryb przyznawania środków finansowych na działalność jednostek naukowych lub uczelni związaną z zapewnieniem dostępu do informacji naukowej, w szczególności do systemów udostępniających informacje o wynikach badań naukowych, publikacjach

i monografiach, w tym do Wirtualnej Biblioteki Nauki – systemu udostępniania w formie elektronicznej naukowych baz danych oraz publikacji naukowych,

- 4) szczegółowe kryteria i tryb przyznawania środków na finansowanie kosztów restrukturyzacji jednostek naukowych posiadających kategorię naukową A+, A, B albo C oraz rodzaje tych kosztów,
- 5) tryb rozliczania przyznanych środków finansowych,
- 6) szczegółowy zakres informacji zawartych we wnioskach o przyznanie środków finansowych oraz w raporcie rocznym i raporcie końcowym z wykorzystania przyznanych środków finansowych, wraz z rozliczeniem finansowym poniesionych kosztów

– mając na uwadze ocenę dotychczasowej działalności jednostki naukowej, prawidłowość wykorzystania wcześniej przyznanych środków finansowych na naukę oraz uwzględniając priorytetowe finansowanie jednostek naukowych kategorii A+, zapewnienie finansowania specjalnych urzędzeń badawczych, w tym z zakresu infrastruktury informatycznej nauki, oraz potrzebę uzyskiwania informacji niezbędnych do prawidłowego przyznawania oraz rozliczania przyznanych środków finansowych.”,

g) uchyla się ust. 8;

18) art. 20 otrzymuje brzmienie:

„Art. 20. Finansowanie inwestycji służących potrzebom badań naukowych lub prac rozwojowych obejmuje:

- 1) finansowanie kosztów w zakresie dużej i strategicznej infrastruktury badawczej:
  - a) zakup, wytworzenie lub rozbudowę aparatury naukowo-badawczej,
  - b) rozbudowę infrastruktury informatycznej nauki,
  - c) udział w przedsięwzięciu inwestycyjnym w zakresie dużej lub strategicznej infrastruktury badawczej, w tym w ramach współpracy międzynarodowej,
  - d) inwestycje w zakresie dużej infrastruktury badawczej, współfinansowane ze środków funduszy strukturalnych;
- 2) finansowanie kosztów inwestycji budowlanych oraz inwestycji budowlanych dotyczących strategicznej infrastruktury badawczej:
  - a) budowę nowych obiektów budowlanych,
  - b) przebudowę lub rozbudowę obiektów budowlanych,

- c) zakup nieruchomości,
  - d) udział w przedsięwzięciu budowlanym, w tym w ramach współpracy międzynarodowej,
  - e) inwestycje budowlane współfinansowane ze środków funduszy strukturalnych.”;
- 19) uchyla się art. 21 i art. 22;
- 20) po art. 22 dodaje się art. 22a i art. 22b w brzmieniu:

„Art. 22a. 1. Koszty zakupu oraz wytworzenia aparatury naukowo-badawczej niestanowiącej dużej lub strategicznej infrastruktury badawczej, zaliczanej do środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych zgodnie z odrębnymi przepisami, mogą być wliczane do kosztów realizacji zadań określonych w art. 5 pkt 1–4 i 7–10.

2. Wniosek o finansowanie inwestycji współfinansowanej z innej części budżetu państwa składa się wraz z opinią dysponenta tej części.

3. W przypadku gdy inwestycja będzie wykorzystywana do realizacji zadań innych niż badania naukowe lub prace rozwojowe, ze środków finansowych na naukę finansowana jest jedynie ta część kosztów inwestycji, która służy potrzebom badań naukowych lub prac rozwojowych.

4. Środki finansowe na naukę przeznaczone na finansowanie inwestycji są przekazywane jednostce naukowej, uczelni lub jednostce naukowej reprezentującej podmioty, o których mowa w art. 2 pkt 12 i 14–16, w formie dotacji celowej.

Art. 22b. 1. Minister właściwy do spraw nauki określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe kryteria i tryb przyznawania oraz rozliczania środków finansowych na cele określone w art. 20, w tym:
    - a) tryb oceny wniosków dotyczących zadań przewidzianych do finansowania,
    - b) tryb oceny realizacji zadań,
  - 2) szczegółowy zakres informacji zawartych we wnioskach o finansowanie inwestycji,
  - 3) szczegółowy zakres informacji zawartych w raporcie rocznym i raporcie końcowym z wykorzystania środków finansowych, zawierających informacje o realizacji inwestycji, wraz z rozliczeniem finansowym poniesionych kosztów
- mając na uwadze znaczenie przewidzianych do finansowania inwestycji w zakresie dużej i strategicznej infrastruktury badawczej dla realizacji celów polityki naukowej, naukowo-technicznej i innowacyjnej państwa, w tym dla Krajowego Programu Badań,

o którym mowa w art. 4, potrzebę zwiększenia roli nauki w rozwoju gospodarczym i społecznym kraju, prawidłowość wykorzystania wcześniej przyznanych środków finansowych na naukę oraz potrzebę uzyskiwania informacji niezbędnych do prawidłowego przyznawania oraz rozliczania przyznanych środków finansowych.

2. Minister właściwy do spraw nauki określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) warunki i tryb przyznawania oraz rozliczania pomocy publicznej lub pomocy de minimis na cele określone w art. 20, w tym:
  - a) przeznaczenie pomocy,
  - b) rodzaje kosztów kwalifikujących się do objęcia pomocą,
- 2) sposób kumulowania pomocy,
- 3) maksymalne wielkości pomocy,
- 4) maksymalną intensywność pomocy,
- 5) szczegółowy zakres informacji zawartych we wnioskach o przyznanie pomocy oraz w raporcie rocznym i raporcie końcowym z realizacji zadań objętych pomocą – z uwzględnieniem celów polityki naukowej, naukowo-technicznej i innowacyjnej państwa oraz mając na względzie potrzebę uzyskiwania informacji niezbędnych do prawidłowego przyznawania oraz rozliczania pomocy publicznej lub pomocy de minimis.”;

21) w art. 23:

- a) w ust. 1:
  - pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) wniesienie wkładu krajowego na rzecz udziału we wspólnym międzynarodowym programie lub przedsięwzięciu, w tym w zakresie strategicznej infrastruktury badawczej;”,
  - dodaje się pkt 5 w brzmieniu:

„5) działania związane z wykorzystaniem strategicznej infrastruktury badawczej zlokalizowanej za granicą.”,
- b) ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2. Minister właściwy do spraw nauki określi, w drodze rozporządzenia:

  - 1) szczegółowe kryteria i tryb przyznawania oraz rozliczania środków finansowych na cele określone w ust. 1, w tym:
    - a) tryb oceny wniosków dotyczących zadań przewidzianych do finansowania,

- b) tryb oceny realizacji finansowanych zadań,
  - c) tryb rozliczania przyznanych środków finansowych,
- 2) szczegółowy zakres informacji zawartych we wnioskach o finansowanie współpracy naukowej z zagranicą,
  - 3) szczegółowy zakres informacji zawartych w raporcie rocznym i raporcie końcowym z wykorzystania środków finansowych, zawierających informacje o realizacji współpracy naukowej z zagranicą, wraz z rozliczeniem finansowym poniesionych kosztów

– mając na uwadze znaczenie finansowania współpracy naukowej z zagranicą dla realizacji celów polityki naukowej, naukowo-technicznej i innowacyjnej państwa, potrzebę zwiększenia aktywności jednostek naukowych na arenie międzynarodowej, efektywnego wykorzystywania strategicznej infrastruktury badawczej zlokalizowanej za granicą, prawidłowość wykorzystania wcześniej przyznanych środków finansowych na naukę oraz potrzebę uzyskiwania informacji niezbędnych do prawidłowego przyznawania oraz rozliczania przyznanych środków finansowych.

3. Minister właściwy do spraw nauki określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) warunki i tryb przyznawania oraz rozliczania pomocy publicznej lub pomocy de minimis na cele określone w ust. 1, w tym:
  - a) przeznaczenie pomocy,
  - b) rodzaje kosztów kwalifikujących się do objęcia pomocą,
- 2) sposób kumulowania pomocy,
- 3) maksymalne wielkości pomocy,
- 4) maksymalną intensywność pomocy,
- 5) szczegółowy zakres informacji zawartych we wnioskach o przyznanie pomocy oraz w raporcie rocznym i raporcie końcowym z realizacji zadań objętych pomocą

– z uwzględnieniem celów polityki naukowej, naukowo-technicznej i innowacyjnej państwa oraz mając na względzie potrzebę uzyskiwania informacji niezbędnych do prawidłowego przyznawania oraz rozliczania pomocy publicznej lub pomocy de minimis.”;

22) w art. 25:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Finansowanie działalności upowszechniającej naukę obejmuje:

- 1) promowanie rozwiązań innowacyjnych wykorzystujących wyniki badań naukowych lub prac rozwojowych w ramach targów, wystaw i ekspozycji w kraju lub za granicą;
- 2) organizowanie lub udział w przedsięwzięciach upowszechniających, promujących i popularyzujących osiągnięcia naukowe lub naukowo-techniczne w kraju lub za granicą;
- 3) upowszechnianie informacji naukowych i naukowo-technicznych w ramach krajowych lub międzynarodowych konferencji naukowych;
- 4) podejmowanie innych działań szczególnie ważnych dla upowszechniania nauki.”,

b) uchyla się ust. 2,

c) ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:

„3. Środki finansowe przeznaczone na finansowanie działalności upowszechniającej naukę przyznaje się bibliotekom naukowym niewchodzącym w skład jednostek naukowych, o których mowa w art. 2 pkt 9 lit. a–c, na:

- 1) utrzymanie unikalnych w skali kraju zasobów bibliotecznych o istotnym znaczeniu dla nauki lub jej dziedzictwa;
- 2) opracowywanie naukowych zasobów bibliotecznych;
- 3) udostępnianie zasobów bibliotecznych w formie elektronicznej.

4. Wniosek o przyznanie środków finansowych bibliotekom naukowym składa podmiot organizujący i prowadzący bibliotekę, o którym mowa w art. 8 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz. U. z 2012 r. poz. 642 i 908 oraz z 2013 r. poz. 829).”,

d) po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. Środki finansowe na realizację zadań mających na celu podniesienie poziomu naukowego i poziomu umiędzynarodowienia wydawanych czasopism naukowych oraz upowszechniania informacji o wynikach badań naukowych lub prac rozwojowych mogą uzyskać wyłącznie wydawcy czasopism, w tym uczelnie i jednostki naukowe, którzy zapewniają otwarty dostęp do publikowanych czasopism przez sieć Internet. Dofinansowanie obejmuje w szczególności:

- 1) udział zagranicznych recenzentów w ocenie publikacji;
  - 2) udział zagranicznych naukowców w składzie rady naukowej czasopisma;
  - 3) stworzenie anglojęzycznych wersji wydawanych publikacji;
  - 4) digitalizację publikacji i monografii naukowych w celu zapewnienia otwartego dostępu do nich poprzez sieć Internet;
  - 5) wdrożenie procedur zabezpieczających oryginalność publikacji naukowych.”,
- e) ust. 5–8 otrzymują brzmienie:

„5. Minister przyznaje środki finansowe ministrom kierującym działami administracji rządowej i kierownikom centralnych organów administracji rządowej na ich potrzeby własne dotyczące zadań określonych w ust. 1 oraz zadań związanych ze sporządzaniem ekspertyz, opinii i ocen naukowych.

6. Potrzeby własne Ministra dotyczące zadań określonych w ust. 1 oraz zadań związanych ze sporządzaniem ekspertyz, opinii i ocen naukowych są finansowane ze środków finansowych wyodrębnionych w planie finansowym, o którym mowa w art. 6 ust. 1.

7. Minister właściwy do spraw nauki określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe kryteria i tryb przyznawania oraz rozliczania przyznanych środków finansowych na cele określone w ust. 1 i 4a, w tym:
  - a) tryb oceny wniosków obejmujących zadania z zakresu działalności upowszechniającej naukę planowane do realizacji w ciągu całego roku kalendarzowego,
  - b) tryb oceny realizacji finansowanych zadań,
  - c) tryb rozliczania przyznanych środków finansowych,
- 2) szczegółowy zakres informacji zawartych we wnioskach o finansowanie zadań z zakresu działalności upowszechniającej naukę,
- 3) szczegółowy zakres informacji zawartych w raporcie rocznym i raporcie końcowym z wykorzystania środków finansowych, zawierających informacje o realizacji działalności upowszechniającej naukę, wraz z rozliczeniem finansowym poniesionych kosztów

– mając na uwadze znaczenie i wpływ zadań przewidzianych do finansowania na realizację celów polityki naukowej, naukowo-technicznej i innowacyjnej państwa, potrzebę i znaczenie upowszechniania informacji o roli nauki w rozwoju gospodarczym i społecznym kraju, promowanie polskiej nauki w świecie,

prawidłowość wykorzystania wcześniej przyznanych środków finansowych na naukę oraz potrzebę uzyskiwania informacji niezbędnych do prawidłowego przyznawania oraz rozliczania przyznanych środków finansowych.

8. Minister właściwy do spraw nauki określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) warunki i tryb przyznawania oraz rozliczania pomocy publicznej lub pomocy de minimis na cele określone w ust. 1 i 4a, w tym:
    - a) przeznaczenie pomocy,
    - b) rodzaje kosztów kwalifikujących się do objęcia pomocą,
  - 2) sposób kumulowania pomocy,
  - 3) maksymalne wielkości pomocy,
  - 4) maksymalną intensywność pomocy,
  - 5) szczegółowy zakres informacji zawartych we wnioskach o przyznanie pomocy oraz w raporcie rocznym i raporcie końcowym z realizacji zadań objętych pomocą
- z uwzględnieniem celów polityki naukowej, naukowo-technicznej i innowacyjnej państwa oraz mając na względzie potrzebę uzyskiwania informacji niezbędnych do prawidłowego przyznawania oraz rozliczania pomocy publicznej lub pomocy de minimis.”;

23) w art. 26:

a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Minister właściwy do spraw nauki określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) programy lub przedsięwzięcia, w ramach których będzie udzielana pomoc publiczna lub pomoc de minimis,
- 2) warunki i tryb przyznawania oraz rozliczania pomocy, o której mowa w pkt 1, w tym:
  - a) przeznaczenie pomocy,
  - b) rodzaje kosztów kwalifikujących się do objęcia pomocą,
- 3) sposób kumulowania pomocy, o której mowa w pkt 1,
- 4) maksymalne wielkości pomocy, o której mowa w pkt 1,
- 5) maksymalną intensywność pomocy, o której mowa w pkt 1,

6) szczegółowy zakres informacji zawartych we wnioskach o przyznanie pomocy oraz w raporcie rocznym i raporcie końcowym z realizacji zadań objętych pomocą, o której mowa w pkt 1

– z uwzględnieniem celów polityki naukowej, naukowo-technicznej i innowacyjnej państwa oraz mając na względzie potrzebę uzyskiwania informacji niezbędnych do prawidłowego przyznawania oraz rozliczania pomocy publicznej lub pomocy de minimis.”,

b) uchyla się ust. 4,

c) dodaje się ust. 5–8 w brzmieniu:

„5. Minister przeprowadza nie rzadziej niż co 4 lata ewaluację ustanowionych programów lub przedsięwzięć wraz z oceną ich wpływu na rozwój nauki i gospodarki oraz osiągnięcie celów polityki naukowej, naukowo-technicznej i innowacyjnej państwa.

6. Na wniosek Ministra ewaluację może przeprowadzić Komitet Polityki Naukowej. Komitet przedstawia Ministrowi opinię w sprawie osiągnięcia założonych celów programu lub przedsięwzięcia oraz ich wpływu na rozwój nauki, techniki i innowacyjności.

7. Na podstawie wyników ewaluacji oraz uwzględniając opinię Komitetu Polityki Naukowej Minister rozstrzyga o:

- 1) zasadności kontynuowania programu lub przedsięwzięcia;
- 2) konieczności i proponowanym zakresie modyfikacji programu lub przedsięwzięcia;
- 3) zakończeniu realizacji programu lub przedsięwzięcia.

8. Ewaluację przeprowadza się, uwzględniając kryteria:

- 1) adekwatność planowanych celów programu lub przedsięwzięcia i metod ich wdrażania do założeń polityki naukowej, w tym do Krajowego Programu Badań, o którym mowa w art. 4;
- 2) stopień realizacji zakładanych celów programu lub przedsięwzięcia, skuteczność użytych metod oraz wpływ czynników zewnętrznych na ostateczne efekty programu lub przedsięwzięcia;
- 3) relacje między nakładami i poniesionymi kosztami a osiągniętymi efektami programu lub przedsięwzięcia;
- 4) rzeczywiste efekty programu lub przedsięwzięcia;

5) trwałość efektów programu lub przedsięwzięcia w perspektywie średnio- i długookresowej po jego zakończeniu.”;

24) w art. 27 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Minister może przyznać środki finansowe na organizowanie i finansowanie ustanowionego programu lub przedsięwzięcia jednostce naukowej lub podmiotowi działającemu na rzecz nauki, który jest wybierany w drodze konkursu.”;

25) art. 28 otrzymuje brzmienie:

„Art. 28. 1. Minister przyznaje corocznie, na podstawie złożonych wniosków, nie więcej niż 3 nagrody za wybitne osiągnięcia naukowe lub naukowo-techniczne w wysokości nieprzekraczającej 100 000 zł każda.

2. Kandydatów do nagrody za wybitne osiągnięcia naukowe lub naukowo-techniczne mogą zgłaszać:

- 1) rady jednostek naukowych, o których mowa w art. 2 pkt 9 lit. a–e, lub organy reprezentujące jednostki naukowe, o których mowa w art. 2 pkt 9 lit. f;
- 2) organizacje pozarządowe, których celem statutowym jest działalność na rzecz nauki;
- 3) Prezes Polskiej Akademii Nauk oraz komitety Polskiej Akademii Nauk.

3. Wniosek o przyznanie nagrody za wybitne osiągnięcia naukowe lub naukowo-techniczne zawiera informacje określone w art. 13c ust. 1 pkt 1 oraz informacje o kandydacie do nagrody:

- 1) imię i nazwisko;
- 2) stopień naukowy, tytuł naukowy lub tytuł zawodowy;
- 3) adres zamieszkania, numer telefonu i adres e-mail;
- 4) nazwę, adres, numer telefonu, numer faksu i adres e-mail instytucji zatrudniającej kandydata do nagrody.

4. Do wniosku o przyznanie nagrody za wybitne osiągnięcia naukowe lub naukowo-techniczne dołącza się:

- 1) opis przebiegu kariery naukowej kandydata do nagrody za wybitne osiągnięcia naukowe lub naukowo-techniczne;
- 2) wykaz najważniejszych publikacji naukowych;
- 3) opinię wnioskodawcy dotyczącą osiągnięć naukowych lub naukowo-technicznych kandydata w skali krajowej i międzynarodowej;

- 4) co najmniej 3 rekomendacje sporządzone w związku z wnioskiem o przyznanie nagrody za wybitne osiągnięcia naukowe lub naukowo-techniczne przez osoby posiadające stopień naukowy doktora lub doktora habilitowanego albo tytuł naukowy profesora, reprezentujące tę samą lub pokrewną dziedzinę nauki co kandydat i posiadające znaczny dorobek naukowy, w tym co najmniej jedną rekomendację zagraniczną;
- 5) zgodę kandydata na udział w postępowaniu o przyznanie nagrody za wybitne osiągnięcia naukowe lub naukowo-techniczne.

5. Minister właściwy do spraw nauki określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe kryteria i tryb oceny wniosków o przyznanie nagrody za wybitne osiągnięcia naukowe lub naukowo-techniczne,
- 2) szczegółowy zakres informacji zawartych we wniosku o przyznanie nagrody za wybitne osiągnięcia naukowe lub naukowo-techniczne

– mając na uwadze wyróżniający poziom badań naukowych lub prac rozwojowych prowadzonych przez kandydata do nagrody za wybitne osiągnięcia naukowe lub naukowo-techniczne oraz jego osiągnięć w skali krajowej i międzynarodowej.”;

26) po art. 28 dodaje się art. 28a w brzmieniu:

„Art. 28a. 1. Minister przyznaje corocznie, na podstawie złożonych wniosków, stypendia naukowe dla wybitnych młodych naukowców zatrudnionych w jednostkach naukowych. Stypendia przyznaje się na okres nie dłuższy niż 3 lata, w wysokości miesięcznej nieprzekraczającej minimalnej miesięcznej stawki wynagrodzenia zasadniczego przewidzianego dla stanowiska profesora zwyczajnego zatrudnionego w uczelni publicznej.

2. Do okresu, na który przyznano stypendium dla wybitnych młodych naukowców, nie wlicza się przerwy w działalności badawczo-rozwojowej związanej z urlopem macierzyńskim, urlopem na warunkach urlopu macierzyńskiego, dodatkowym urlopem macierzyńskim, dodatkowym urlopem na warunkach urlopu macierzyńskiego, urlopem ojcowskim, urlopem rodzicielskim lub urlopem wychowawczym stypendysty, udzielonych na zasadach określonych w przepisach Kodeksu pracy, albo jego długotrwałej choroby, w tym wymagającej rehabilitacji. W tym okresie wypłata stypendium jest zawieszona.

3. Okresów urlopu albo choroby, o których mowa w ust. 2, nie uznaje się za zaprzestanie działalności badawczo-rozwojowej, jeżeli bezpośrednio po ich zakończeniu

stypendysta podejmie pracę naukową lub w stosunku do stypendysty zostanie orzeczone trwała niezdolność do pracy.

4. Kandydatów do stypendiów naukowych dla wybitnych młodych naukowców mogą zgłaszać rady jednostek naukowych, o których mowa w art. 2 pkt 9 lit. a–e, lub organy reprezentujące jednostki naukowe, o których mowa w art. 2 pkt 9 lit. f, zatrudniające te osoby.

5. Wniosek o przyznanie stypendium dla wybitnych młodych naukowców zawiera informacje określone w art. 13c ust. 1 pkt 1 oraz informacje o kandydacie do stypendium dla wybitnych młodych naukowców:

- 1) imię i nazwisko;
- 2) datę urodzenia;
- 3) stopień naukowy, tytuł naukowy lub tytuł zawodowy;
- 4) adres zamieszkania, numer telefonu i adres e-mail;
- 5) nazwę, adres, numer telefonu, numer faksu i adres e-mail instytucji zatrudniającej kandydata do stypendium.

6. Do wniosku o przyznanie stypendium dla wybitnych młodych naukowców dołącza się wyciąg z protokołu z posiedzenia rady jednostki naukowej, o której mowa w art. 2 pkt 9 lit. a–e, albo organu reprezentującego jednostkę naukową, o której mowa w art. 2 pkt 9 lit. f, w sprawie wystąpienia z wnioskiem o przyznanie stypendium, wraz z opinią o kandydacie do stypendium dla wybitnych młodych naukowców.

7. Do wniosku o przyznanie stypendium dla wybitnych młodych naukowców może być dołączona opinia opiekuna naukowego o kandydacie do stypendium.

8. Minister właściwy do spraw nauki określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe kryteria i tryb przyznawania i rozliczania stypendiów naukowych dla wybitnych młodych naukowców, w tym tryb oceny wniosków o przyznanie stypendium naukowego,
- 2) szczegółowy zakres informacji zawartych we wniosku o przyznanie stypendium naukowego

– mając na uwadze wyróżniający poziom badań naukowych lub prac rozwojowych prowadzonych przez kandydata do stypendium i jego osiągnięć w skali krajowej i międzynarodowej.”;

- 27) w art. 29 w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:
„3) sporządzania recenzji, ekspertyz, ocen i opinii dotyczących przyznawania i rozliczania środków finansowych, o których mowa w art. 5 pkt 6–11a i 13;”;
- 28) w art. 30:
a) uchyla się ust. 1,
b) w ust. 3 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
„2) tytuły zadań, projektów, programów i przedsięwzięć oraz imię i nazwisko ich kierownika;”;
- 29) w art. 34:
a) w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
„2) projekty obejmujące badania naukowe lub prace rozwojowe, w których całkowita wartość przyznanego dofinansowania przekracza 3 000 000 zł;”,
b) dodaje się ust. 3–5 w brzmieniu:
„3. Nieprzeprowadzenie w terminie zewnętrznego audytu, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, może stanowić podstawę do wstrzymania dalszego finansowania projektu do czasu jego przeprowadzenia.
4. Nieprzeprowadzenie w terminie zewnętrznego audytu, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, przez Centrum Nauki lub Centrum Rozwoju może stanowić podstawę do zmniejszenia wysokości środków przekazywanych Centrum Nauki lub Centrum Rozwoju na pokrycie bieżących kosztów zarządzania, o których mowa w art. 7 pkt 2 i art. 8 pkt 2, na rok następujący po roku, w którym wymagane było przeprowadzenie audytu, jednak nie więcej niż o 10% w stosunku do roku poprzedniego.
5. Nieprzeprowadzenie w terminie zewnętrznego audytu, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, przez jednostkę naukową może stanowić podstawę do zmniejszenia wysokości dotacji na utrzymanie potencjału badawczego na rok następujący po roku, w którym wymagane było przeprowadzenie audytu, jednak nie więcej niż o 10% w stosunku do roku poprzedniego.”;
- 30) w art. 37 w ust. 3:
a) pkt 7 otrzymuje brzmienie:
„7) przewodniczącego lub wiceprzewodniczącego Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego;”;

- b) pkt 9 otrzymuje brzmienie:
„9) członka Polskiej Komisji Akredytacyjnej;”;
- 31) w art. 42 uchyla się ust. 6;
- 32) art. 45 otrzymuje brzmienie:
„Art. 45. 1. Komisja podejmuje uchwałę w sprawie, o której mowa w art. 41 ust. 1 pkt 2, po przeprowadzeniu kompleksowej oceny jakości działalności naukowej i badawczo-rozwojowej jednostek naukowych.
2. Przewodniczący Komitetu Ewaluacji Jednostek Naukowych występuje do Ministra z wnioskami o przyznanie jednostkom naukowym kategorii naukowej w terminie 14 dni od dnia podjęcia przez Komisję uchwały w tej sprawie.”;
- 33) uchyla się art. 46;
- 34) w art. 47:
a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:
„1. Minister przyznaje kategorię naukową jednostkom naukowym, w drodze decyzji, na okres do dnia przyznania kategorii naukowej na podstawie kolejnej kompleksowej oceny przeprowadzonej w terminie określonym przez Ministra, w drodze komunikatu opublikowanego na stronie podmiotowej Ministra w Biuletynie Informacji Publicznej.”,
b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:
„1a. Nieubieganie się jednostki naukowej o przyznanie kategorii naukowej w ramach kolejnej kompleksowej oceny w terminie określonym zgodnie z ust. 1 skutkuje wygaśnięciem decyzji o przyznanej kategorii naukowej.”;
- 35) w art. 50:
a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:
„1. Komitet Polityki Naukowej powołuje Minister.”;
b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a–1c w brzmieniu:
„1a. W skład Komitetu Polityki Naukowej wchodzi dwunastu członków zgłoszonych przez jednostki naukowe posiadające kategorię A+ lub A.
1b. Członków Komitetu Polityki Naukowej powołuje Minister spośród kandydatów zgłoszonych przez jednostki naukowe, o których mowa w ust. 1a. Kandydatem jednostek naukowych może być osoba posiadająca co najmniej stopień naukowy doktora habilitowanego.

1c. Kadencja Komitetu Polityki Naukowej trwa dwa lata. Ta sama osoba może pełnić funkcję członka Komitetu Polityki Naukowej nie dłużej niż przez dwie kolejne kadencje.”;

36) po art. 50 dodaje się art. 50a–50e w brzmieniu:

„Art. 50a. 1. Członkiem Komitetu Polityki Naukowej może być osoba, która:

- 1) korzysta z pełni praw publicznych;
- 2) cieszy się nieposzlakowaną opinią i przestrzega zasad etyki naukowej;
- 3) nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe.

2. Członkostwa w Komitecie Polityki Naukowej nie można łączyć z członkostwem w organach:

- 1) Centrum Nauki;
- 2) Centrum Rozwoju.

3. Członkiem Komitetu Polityki Naukowej nie może być również osoba pełniąca funkcję:

- 1) rektora, prorektora lub kierownika podstawowej jednostki organizacyjnej uczelni;
- 2) dyrektora instytutu naukowego Polskiej Akademii Nauk;
- 3) dyrektora instytutu badawczego;
- 4) prezesa lub wiceprezesa Polskiej Akademii Nauk;
- 5) prezesa lub wiceprezesa Polskiej Akademii Umiejętności;
- 6) przewodniczącego lub wiceprzewodniczącego Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów;
- 7) przewodniczącego lub wiceprzewodniczącego Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego;
- 8) przewodniczącego lub wiceprzewodniczącego Rady Głównej Instytutów Badawczych;
- 9) członka Polskiej Komisji Akredytacyjnej;
- 10) członka Komitetu Ewaluacji Jednostek Naukowych.

Art. 50b. 1. Członkostwo w Komitecie Polityki Naukowej wygasa w przypadku:

- 1) śmierci;
- 2) złożenia rezygnacji;
- 3) niespełniania choćby jednego z wymagań określonych w art. 50a ust. 1;

- 4) nieuczestniczenia w pracach Komitetu Polityki Naukowej przez okres dłuższy niż 6 miesięcy;
- 5) objęcia funkcji, o których mowa w art. 50a ust. 2 i 3.

Art. 50c. 1. Członkowie Komitetu Polityki Naukowej składają Przewodniczącemu w terminie miesiąca od dnia powołania:

- 1) oświadczenie, w którym zobowiązują się działać bezstronnie w interesie publicznym;
- 2) oświadczenie, że nie będą wykorzystywać i udostępniać osobom trzecim informacji uzyskanych w trakcie realizacji zadań.

2. Członkowie Komitetu Polityki Naukowej podlegają wyłączeniu ze spraw dotyczących zatrudniających ich jednostek naukowych lub jednostek, z którymi łączą ich sprawy zawodowe, lub w których jest zatrudniona osoba pozostająca z nimi w związku małżeńskim, pokrewieństwie lub powinowactwie do drugiego stopnia albo w takim stosunku prawnym, że wynik sprawy może mieć wpływ na jej prawa i obowiązki.

3. Minister może odwołać członka Komitetu Polityki Naukowej przed upływem kadencji w przypadku niewnoszenia przez niego należytego wkładu w prace Komitetu, na wniosek Przewodniczącego, lub niezłożenia oświadczeń, o których mowa w ust. 1.

Art. 50d. W przypadku wygaśnięcia członkostwa w Komitecie Polityki Naukowej lub odwołania, o którym mowa w art. 50c ust. 3, przed upływem kadencji, na miejsce tego członka jest powoływana na okres do końca kadencji nowa osoba spośród kandydatów zgłoszonych na daną kadencję. Niepełnej kadencji nie wlicza się do okresu określonego w art. 50 ust. 1c.

Art. 50e. 1. Pracami Komitetu Polityki Naukowej kieruje Przewodniczący, wybierany przez Komitet spośród jego członków na okres 6 miesięcy.

2. Przewodniczący Komitetu Polityki Naukowej przewodniczy jego obradom, reprezentuje Komitet na zewnątrz oraz zapewnia sprawne funkcjonowanie Komitetu i terminowe wykonywanie zadań.

3. Minister właściwy do spraw nauki określi, w drodze zarządzenia, regulamin działania Komitetu Polityki Naukowej, określając tryb działania Komitetu i wyboru Przewodniczącego, tryb przygotowywania dokumentów i opinii oraz terminy organizowania posiedzeń i informowania członków Komitetu o posiedzeniach

i porządku obrad, mając na uwadze rodzaj i zakres zadań Komitetu oraz konieczność zapewnienia terminowej ich realizacji.”;

37) w art. 51:

a) pkt 8 otrzymuje brzmienie:

„8) opiniowanie polityki inwestycyjnej w zakresie infrastruktury badawczej oraz ocena efektywności wykorzystania krajowej infrastruktury badawczej i udziału w międzynarodowych przedsięwzięciach w zakresie infrastruktury badawczej zlokalizowanej w kraju lub za granicą;”;

b) uchyla się pkt 9,

c) dodaje się pkt 10 i 11 w brzmieniu:

„10) przygotowywanie raportów na temat stanu nauki w Polsce, barier w jej rozwoju oraz rekomendacji służących skutecznemu prowadzeniu polityki naukowej;

11) przeprowadzanie na wniosek Ministra ewaluacji programów i przedsięwzięć ustanowionych przez Ministra.”;

38) w art. 52:

a) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Minister powołuje zespół doradczy – Radę Młodych Naukowców, którego zadaniem jest wspieranie Ministra w działaniach służących rozwojowi kariery młodych naukowców i osób rozpoczynających karierę naukową.”;

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Minister może powołać zespół do spraw badań dotyczących obronności i bezpieczeństwa państwa, w którego skład wchodzi również osoby wskazane przez Ministra Obrony Narodowej, ministra właściwego do spraw wewnętrznych oraz Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, uprawnione do dostępu do informacji niejawnych.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju (Dz. U. Nr 96, poz. 616, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 30 w ust. 1 po pkt 4 dodaje się pkt 4a w brzmieniu:

„4a) finansowanie badań stosowanych realizowanych w formie niepodlegających współfinansowaniu z zagranicznych środków finansowych projektów badawczych

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 257, poz. 1726, z 2011 r. Nr 84, poz. 455 i Nr 185, poz. 1092 oraz z 2012 r. poz. 951.

realizowanych w ramach programów lub inicjatyw międzynarodowych ogłaszanych we współpracy dwu- lub wielostronnej oraz projektów badawczych realizowanych przy wykorzystaniu przez polskie zespoły badawcze wielkich międzynarodowych urzędzeń badawczych;”;

2) w art. 40 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Od decyzji Dyrektora w sprawie przyznania środków finansowych na wykonanie projektu, o której mowa w ust. 1, lub promesy finansowania, o której mowa w art. 37 ust. 2, w przypadku naruszenia procedury konkursowej lub innych naruszeń formalnych, wnioskodawcy przysługuje odwołanie do komisji odwoławczej Rady, a w przypadku konkursów, o których mowa w art. 17 pkt 6 – do Komitetu Sterującego, w terminie 14 dni od dnia doręczenia tej decyzji lub promesy.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Nauki (Dz. U. Nr 96, poz. 617, z 2011 r. Nr 185, poz. 1092, Nr 257, poz. 1726 oraz z 2013 r. poz. 675) w art. 33 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Od decyzji Dyrektora, w przypadku naruszenia procedury konkursowej lub innych naruszeń formalnych, wnioskodawcy przysługuje odwołanie do Komisji Odwoławczej Rady, w terminie 14 dni od dnia doręczenia informacji o wynikach konkursu.”.

Art. 4. W ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. Nr 96, poz. 618 oraz z 2011 r. Nr 112, poz. 654 i Nr 185, poz. 1092) w art. 43 ust. 7 i 8 otrzymują brzmienie:

„7. Zatrudnienie pracownika naukowego jest poprzedzone konkursem. Kryteria i tryb przeprowadzania i ogłaszania konkursu określa statut instytutu. Ogłoszenie o konkursie zamieszcza się także na stronie podmiotowej ministra właściwego do spraw nauki w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na stronie internetowej Komisji Europejskiej w europejskim portalu dla mobilnych naukowców przeznaczonym do publikacji ofert pracy naukowców.

8. Przepisu ust. 7 nie stosuje się:

1) do żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy służb podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych;

- 2) w przypadku zatrudnienia na czas określony pracownika naukowego:
  - a) skierowanego do pracy na podstawie umowy zawartej z zagraniczną instytucją naukową,
  - b) na czas realizacji projektu obejmującego badania naukowe lub prace rozwojowe finansowanego w trybie konkursowym ze środków finansowych na naukę lub środków finansowych pochodzących z Unii Europejskiej,
  - c) na tym samym stanowisku, jeżeli poprzednia umowa o pracę była zawarta na czas nie krótszy niż trzy lata.”.

Art. 5. W ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz. U. Nr 96, poz. 619, z 2011 r. Nr 84, poz. 455 oraz z 2013 r. poz. 675) w art. 91:

- 1) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Zatrudnienie pracownika naukowego jest poprzedzone konkursem ogłaszającym na stronie podmiotowej ministra właściwego do spraw nauki w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na stronie internetowej Komisji Europejskiej w europejskim portalu dla mobilnych naukowców przeznaczonym do publikacji ofert pracy naukowców. Sposób i tryb przeprowadzania konkursów na poszczególne stanowiska naukowe ustala rada naukowa instytutu lub dyrektor pomocniczej jednostki naukowej.”,

- 2) dodaje się ust. 6 w brzmieniu:

„6. Przepisu ust. 5 nie stosuje się w przypadku zatrudnienia na czas określony pracownika naukowego:

- 1) skierowanego do pracy na podstawie umowy zawartej z zagraniczną instytucją naukową;
- 2) na czas realizacji projektu obejmującego badania naukowe lub prace rozwojowe finansowanego w trybie konkursowym ze środków finansowych na naukę lub środków finansowych pochodzących z Unii Europejskiej;
- 3) na tym samym stanowisku, jeżeli poprzednia umowa o pracę była zawarta na czas nie krótszy niż trzy lata.”.

Art. 6. Do postępowań o przyznanie środków finansowych na zadania, o których mowa w art. 5 pkt 4 i 6–11a ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 7. Do finansowania i rozliczania środków finansowych przyznanych na podstawie ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu obowiązującym przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 8. Jednostki naukowe, o których mowa w art. 4c ust. 6 ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, wprowadzą do Systemu Informacji o Nauce dane, o których mowa w art. 4c ust. 3 i 10 ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy. Dane te wprowadza się za okres od dnia 1 stycznia 2013 r.

Art. 9. Komitet Polityki Naukowej powołany przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy działa do dnia powołania Komitetu Polityki Naukowej na podstawie ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie dłużej jednak niż przez okres 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 10. Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

I. Wprowadzenie

Dnia 1 października 2010 r. weszła w życie reforma systemu nauki, która zasadniczo zmieniła funkcjonowanie polskiej nauki. Pakiet pięciu ustaw pod wspólną nazwą „*Budujemy na wiedzy – reforma nauki dla rozwoju Polski*” – obejmował ustawy o: zasadach finansowania nauki, Polskiej Akademii Nauk, instytutach badawczych, Narodowym Centrum Badań i Rozwoju oraz Narodowym Centrum Nauki i miał na celu stworzenie nowoczesnego, przejrzystego systemu finansowania instytucji naukowych, premiującego jakość prowadzonych przez nie badań. Nowe prawo pozwoliło na efektywniejsze wykorzystanie środków budżetowych na naukę oraz ich koncentrację w jednostkach naukowych, które gwarantują najwyższy poziom badań naukowych.

Blisko trzy lata funkcjonowania nowej ustawy o zasadach finansowania nauki pokazały, że aby zapewnić bardziej efektywną promocję wyników badań naukowych, poprawić dostęp do infrastruktury badawczej, a także zwiększyć udział polskich naukowców w międzynarodowych przedsięwzięciach, niezbędne są dalsze usprawnienia systemu finansowania nauki.

Proponowany zakres nowelizacji wynika przede wszystkim z konieczności:

- 1) większego umiędzynarodowienia polskiej nauki, w szczególności dostosowania finansowania dużej infrastruktury badawczej do Europejskiej Przestrzeni Badawczej;
- 2) zwiększenia stopnia koncentracji środków finansowych przeznaczonych na upowszechnianie nauki;
- 3) usprawnienia procedur i zasad przyznawania środków finansowych na naukę;
- 4) rozszerzenia dostępu do informacji o finansowaniu nauki w Polsce za pośrednictwem zintegrowanego informatycznego systemu zarządzania nauką.

II. Cel projektowanej regulacji

Celem projektowanej ustawy o zmianie ustawy o zasadach finansowania nauki oraz niektórych innych ustaw jest udoskonalenie systemu finansowania nauki i ułatwienie środowisku naukowemu podejmowania badań naukowych i prac rozwojowych m.in. przez wprowadzenie przepisów skutkujących usprawnieniem procedur i zasad przyznawania środków finansowych na naukę i ich większym dostosowaniem do specyfiki i charakteru finansowanych zadań.

Obowiązujące obecnie przepisy dotyczące współpracy międzynarodowej w zakresie wspólnych przedsięwzięć inwestycyjnych zostaną zmodyfikowane, tak aby nie stanowiły przeszkody dla finansowania lub współfinansowania aktywnego uczestnictwa polskich naukowców.

Wzrostowi jakości i poziomu badań naukowych powinno towarzyszyć bardziej efektywne promowanie ich wyników w Polsce, Europie i w świecie. Dlatego zostaną wprowadzone przepisy skutkujące większą koncentracją środków przeznaczanych na finansowanie istotnych zadań z zakresu upowszechniania nauki.

Aby rozszerzyć dostęp środowiska naukowego do informacji o efektach finansowania nauki oraz zapewnić podstawę podejmowania strategicznych decyzji, wprowadzona zostanie regulacja pozwalająca na zintegrowanie informatycznych systemów obsługujących zarządzanie nauką i szkolnictwem wyższym w Polsce w ramach Systemu POL-on oraz umożliwiającą zbieranie, przechowywanie i przetwarzanie odpowiednich danych w systemie. Pozwoli to również stworzyć warunki do systematycznego wdrażania zaleceń Komisji Europejskiej z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie dostępu do informacji naukowej oraz jej ochrony (2012/417/UE).

Wszystkie te zmiany, łącznie z tymi, które doprecyzowują i porządkują obowiązujące przepisy, mają na celu większą koncentrację środków na finansowanie zadań związanych z podnoszeniem poziomu badań naukowych lub prac rozwojowych, poprawienie dostępu do infrastruktury badawczej oraz zorientowanie finansowania na najlepsze jednostki naukowe realizujące badania naukowe na najwyższym poziomie.

III. Szczegółowa charakterystyka proponowanych zmian

1. Finansowanie inwestycji w zakresie dużej i strategicznej infrastruktury badawczej.

Polska Mapa Drogowa Infrastruktury Badawczej

Obecnie obowiązujące przepisy dotyczące przedsięwzięć inwestycyjnych są barierą dla współpracy międzynarodowej oraz finansowania lub współfinansowania uczestnictwa polskich naukowców w przedsięwzięciach międzynarodowych, realizowanych na innej podstawie niż umowa międzynarodowa. Dotyczy to inwestycji wymienionych na liście Europejskiego Forum Strategii ds. Infrastruktur Badawczych ESFRI oraz innych przedsięwzięć inwestycyjnych realizowanych w ramach współpracy międzynarodowej.

Art. 2 pkt 17

W związku z wprowadzeniem definicji strategicznej infrastruktury badawczej zmodyfikowano również definicję dużej infrastruktury badawczej, pozostawiając jedynie ten sam próg finansowy.

Duża infrastruktura badawcza będzie oznaczała aparaturę naukowo-badawczą, w tym infrastrukturę informatyczną nauki, o wartości przekraczającej:

- 1) 150 000 zł – w przypadku aparatury naukowo-badawczej, służącej do prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych w grupie nauk humanistycznych i społecznych oraz w grupie nauk o sztuce i twórczości artystycznej;
- 2) 500 000 zł – w przypadku aparatury naukowo-badawczej, służącej do prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych w grupie nauk ścisłych i inżynierskich oraz w grupie nauk o życiu.

Art. 2 pkt 17a

Przez strategiczną infrastrukturę badawczą rozumie się dużą infrastrukturę badawczą oraz infrastrukturę budowlaną, ujęte w wykazie przedsięwzięć w zakresie strategicznej infrastruktury badawczej, który stanowi Polską Mapę Drogową Infrastruktury Badawczej (PMDIB).

Polska Mapa Drogowa Infrastruktury Badawczej będzie stanowiła wykaz przedsięwzięć w zakresie strategicznej infrastruktury badawczej, który ma służyć ministrowi właściwemu do spraw nauki do planowania wieloletniego rozwoju i eksploatacji strategicznej infrastruktury badawczej w kraju lub udziału w programach i przedsięwzięciach podejmowanych w ramach współpracy międzynarodowej. Będzie to wykaz przedsięwzięć mających unikalny charakter w skali krajowej lub międzynarodowej oraz szczególne znaczenie dla rozwoju badań naukowych, prac rozwojowych lub dla rozbudowy infrastruktury informatycznej nauki.

Art. 4a

Minister właściwy do spraw nauki, zwany dalej „Ministrem”, będzie ustalał wykaz przedsięwzięć uznanych za strategiczną infrastrukturę badawczą – PMDIB. Wpisanie przedsięwzięcia w zakresie strategicznej infrastruktury badawczej do wykazu będzie następowało w drodze decyzji.

Podstawą umieszczenia przedsięwzięcia na PMDIB będzie m.in. unikalność planowanej infrastruktury badawczej w skali krajowej i międzynarodowej, wartość naukowa

programu badawczego realizowanego za pomocą danej infrastruktury, zgodność tego programu z założeniami polityki naukowej, w szczególności z Krajowym Programem Badań, a także zdolność wnioskodawcy do samodzielnego pokrycia kosztów utrzymania strategicznej infrastruktury badawczej, w tym kosztów bieżących i możliwość włączenia planowanej strategicznej infrastruktury badawczej we współpracę międzynarodową.

W ustawie określono katalog podmiotów uprawnionych do składania wniosków o wpisanie przedsięwzięcia w zakresie strategicznej infrastruktury badawczej do wykazu. Oprócz jednostek naukowych będą to konsorcja naukowe, centra naukowo-przemysłowe, centra naukowe Polskiej Akademii Nauk i centra naukowe uczelni, reprezentowane przez jednostkę naukową.

Szczegółowe kryteria i tryb oceny wniosków o wpisanie przedsięwzięcia do wykazu, jakim będzie PMDIB, określone zostaną w drodze rozporządzenia.

Zakłada się, że PMDIB będzie obejmowała projekty strategicznej infrastruktury badawczej znajdującej się zarówno w fazie przygotowawczej, fazie inwestycji, jak i fazie eksploatacji i będzie instrumentem o charakterze koordynacyjnym, wspomagającym proces podejmowania decyzji, w szczególności w odniesieniu do finansowania udziału w takich przedsięwzięciach ze środków przeznaczonych na naukę, jak również ze środków pochodzących z funduszy strukturalnych.

Istotnym elementem oceny będzie zdolność wnioskodawcy do samodzielnego pokrycia kosztów utrzymania strategicznej infrastruktury badawczej, uzasadniona m.in. charakterem przedsięwzięć, które zostaną wpisane na PMDIB. Mogą to być inwestycje, nie zawsze możliwe do pełnego sfinansowania ze środków przeznaczonych na naukę. Dlatego też tak istotne będzie wykazanie przez wnioskodawcę (już na etapie wnioskowania) możliwości samodzielnego utrzymania infrastruktury badawczej z innych środków, szczególnie po zakończeniu etapu objętego dofinansowaniem ze środków MNiSW. Takie podejście wynika z konieczności racjonalnego planowania kosztów przedsięwzięć w zakresie strategicznej infrastruktury badawczej.

Wprowadzenie możliwości preferencyjnego finansowania programów lub przedsięwzięć zaliczonych do strategicznej infrastruktury badawczej ujętych na PMDIB wymaga modyfikacji obecnie obowiązujących przepisów dotyczących finansowania dużej infrastruktury badawczej, inwestycji budowlanych i współpracy międzynarodowej oraz stosownych aktów wykonawczych.

Art. 4b

Dla celów porządkowych wprowadzono do ustawy nowy art. 4b, który wskazuje, że Minister będzie ogłaszał w dzienniku urzędowym Ministra komunikaty o przedsięwzięciach w zakresie strategicznej infrastruktury badawczej, stanowiących PMDIB, komunikaty o kategoriach przyznanych jednostkom naukowym oraz komunikaty o przyznanych dotacjach ze środków finansowych na naukę.

W związku z tą zmianą uchyleniu uległ ust. 1 w art. 30 i ust. 6 w art. 42.

Art. 20, art. 22a i art. 22b

Zgodnie z projektem ustawy, finansowanie inwestycji służących potrzebom badań naukowych lub prac rozwojowych będzie obejmowało zarówno dużą i strategiczną infrastrukturę badawczą, jak i inwestycje budowlane i inwestycje budowlane dotyczące strategicznej infrastruktury badawczej. W związku z wprowadzoną zmianą w art. 20 oraz zmianami w art. 2 pkt 17 i 17a dotychczasowe art. 21 i art. 22 zostaną uchylone, natomiast dodany zostanie art. 22a, który zasadniczo powtarza dotychczasowe regulacje dotyczące formy finansowania inwestycji.

Koszty zakupu oraz wytworzenia aparatury naukowo-badawczej niestanowiącej dużej lub strategicznej infrastruktury badawczej, zaliczanej do środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych zgodnie z odrębnymi przepisami, będą mogły być wliczane do kosztów realizacji zadań określonych w art. 5 pkt 1–4 i 7–10, tj.:

- 1) strategicznych programów badań naukowych i prac rozwojowych oraz innych zadań finansowanych przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju;
- 2) badań naukowych lub prac rozwojowych na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa prowadzonych w ramach ww. strategicznych programów badań naukowych i prac rozwojowych oraz innych zadań;
- 3) badań podstawowych i innych zadań finansowanych przez Narodowe Centrum Nauki;
- 4) działalności statutowej;
- 5) współpracy naukowej z zagranicą;
- 6) zadań współfinansowanych ze środków funduszy strukturalnych Unii Europejskiej albo z niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielonej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA);
- 7) działalności upowszechniającej naukę;
- 8) programów i przedsięwzięć ustanawianych przez ministra właściwego do spraw nauki.

Do proponowanej regulacji dostosowane zostanie rozporządzenie ministra właściwego do spraw nauki określające szczegółowe kryteria i tryb przyznawania oraz rozliczania środków finansowych na inwestycje (art. 22b ust. 1) oraz rozporządzenie dotyczące warunków i trybu przyznawania oraz rozliczania pomocy publicznej lub pomocy *de minimis* (art. 22b ust. 2) na finansowanie kosztów inwestycji opisanych w nowym art. 20.

Art. 23 ust. 1 pkt 4 i 5

Obok finansowania kosztów inwestycji, udział w przedsięwzięciach w zakresie strategicznej infrastruktury badawczej, podejmowanych w ramach współpracy międzynarodowej, wiąże się często z przekazywaniem wkładu pieniężnego na rzecz wspólnego przedsięwzięcia.

W przypadku gdy podejmowane będzie ono w formie organizacji międzynarodowej powołanej na podstawie umowy międzynarodowej, przyznawanie środków może przyjąć formę składki przekazywanej bezpośrednio przez Ministra na rzecz instytucji lub organizacji międzynarodowej.

W pozostałych przypadkach, kiedy podstawą prawną nie jest umowa międzynarodowa, ale inny dokument określający zasady współpracy z partnerem zagranicznym w ramach wspólnego międzynarodowego przedsięwzięcia, zastosowanie mogą znaleźć zmodyfikowany art. 23 ust. 1 pkt 4 oraz nowy pkt 5, które mówią o wniesieniu wkładu krajowego na rzecz udziału we wspólnym międzynarodowym programie lub przedsięwzięciu, w tym w zakresie strategicznej infrastruktury badawczej, oraz o finansowaniu działań związanych z wykorzystaniem strategicznej infrastruktury badawczej zlokalizowanej za granicą.

Do proponowanej regulacji dostosowane zostanie rozporządzenie ministra właściwego do spraw nauki określające szczegółowe kryteria i sposób przyznawania oraz rozliczania środków finansowych na finansowanie współpracy naukowej z zagranicą oraz rozporządzenie dotyczące warunków i trybu przyznawania oraz rozliczania pomocy publicznej lub pomocy *de minimis* na finansowanie kosztów współpracy z zagranicą.

2. Zwiększenie stopnia koncentracji środków finansowych przeznaczonych na upowszechnianie nauki

Obecnie o środki w ramach finansowania działalności upowszechniającej naukę (DUN) mogą ubiegać się m.in. podmioty działające na rzecz nauki, tj. podmioty wykonujące

w sposób ciągły zadania z zakresu upowszechniania nauki, nieotrzymujące dotacji na działalność statutową ze środków finansowych na naukę. Definicja jest bardzo ogólna, a katalog uprawnionych podmiotów jest bardzo szeroki i obejmuje także przedsiębiorców, o ile zakres ich działalności przewiduje takie zadania. Skutkuje to możliwością finansowania dużej liczby bardzo różnorodnych zadań w ramach działalności upowszechniającej naukę. Takie wsparcie finansowe ze strony budżetu nauki w wielu przypadkach prowadzi do rozproszenia środków przeznaczonych na upowszechnianie nauki i nie przynosi pożądanych efektów w jej promocji w Polsce, Europie i świecie.

Znaczna część środków w ramach DUN jest przeznaczana na dofinansowanie wydawania czasopism naukowych oraz monografii, które nie zawsze promują najwybitniejsze osiągnięcia polskich uczonych.

Art. 2 pkt 8

W związku z powyższym zaproponowano doprecyzowanie definicji DUN – w jej myśl działalność upowszechniająca naukę powinna polegać na realizacji zadań wspierających rozwój polskiej nauki przez upowszechnianie, promocję i popularyzację wyników działalności badawczo-rozwojowej, innowacyjnej i wynalazczej, w tym w skali międzynarodowej, a także zadań związanych z utrzymaniem zasobów bibliotecznych o dużym znaczeniu dla nauki i jej dziedzictwa, nieobejmujących prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych.

Art. 25

W projekcie ustawy został doprecyzowany katalog zadań związanych z upowszechnianiem nauki, tak aby środki finansowe były przeznaczane jedynie na zadania najlepiej promujące osiągnięcia polskiej nauki. Finansowanie DUN będzie obejmowało:

- 1) promowanie rozwiązań innowacyjnych wykorzystujących wyniki badań naukowych lub prac rozwojowych w ramach targów, wystaw i ekspozycji w kraju lub za granicą;
- 2) organizowanie lub udział w przedsięwzięciach upowszechniających, promujących i popularyzujących osiągnięcia naukowe lub naukowo-techniczne w kraju lub za granicą;
- 3) upowszechnianie informacji naukowych i naukowo-technicznych w ramach krajowych lub międzynarodowych konferencji naukowych;
- 4) podejmowanie innych działań szczególnie ważnych dla upowszechniania nauki.

Uchylony został przepis wskazujący podmioty, którym można przyznać środki na

finansowanie działalności upowszechniającej naukę ze względu na precyzyjne wskazanie tych podmiotów w art. 9 pkt 3 i 4.

Środki finansowe przeznaczone na finansowanie działalności upowszechniającej naukę będą przyznawane również bibliotekom naukowym niewchodzącym w skład jednostek naukowych, o których mowa w art. 2 pkt 9 lit. a–c, na:

- 1) utrzymanie unikalnych w skali kraju zasobów bibliotecznych o istotnym znaczeniu dla nauki lub jej dziedzictwa;
- 2) opracowywanie naukowych zasobów bibliotecznych;
- 3) udostępnianie zasobów bibliotecznych w formie elektronicznej.

W ramach działalności upowszechniającej naukę nadal będą finansowane potrzeby własne ministrów kierujących działami administracji rządowej i kierowników centralnych organów administracji rządowej dotyczące ww. zadań, ale także dotyczące zadań związanych ze sporządzaniem ekspertyz, opinii i ocen naukowych.

Potrzeby własne ministra właściwego do spraw nauki, dotyczące ww. zadań określonych w zmienionym ust. 1 oraz zadań związanych ze sporządzaniem ekspertyz, opinii i ocen naukowych, będą nadal finansowane ze środków finansowych wyodrębnionych w planie finansowym, o którym mowa w art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki.

Ponadto wydawcy czasopism, w tym uczelnie i jednostki naukowe, którzy zapewniają otwarty dostęp do publikowanych czasopism przez sieć Internet, będą mogli otrzymać środki finansowe na realizację zadań mających na celu podniesienie poziomu naukowego i poziomu umiędzynarodowienia wydawanych czasopism naukowych oraz upowszechnianie informacji o wynikach badań naukowych lub prac rozwojowych, w tym w szczególności na:

- 1) udział zagranicznych recenzentów w ocenie publikacji;
- 2) udział zagranicznych naukowców w składzie rady naukowej czasopisma;
- 3) stworzenie anglojęzycznych wersji wydawanych publikacji;
- 4) digitalizację publikacji i monografii naukowych w celu zapewnienia otwartego dostępu do nich przez sieć Internet;
- 5) wdrożenie procedur zabezpieczających oryginalność publikacji naukowych.

Do proponowanej regulacji dostosowane zostanie rozporządzenie ministra właściwego do spraw nauki określające szczegółowe kryteria i tryb przyznawania oraz

rozliczania środków finansowych na finansowanie działalności upowszechniającej naukę, z uwzględnieniem oceny wniosków obejmujących zadania z zakresu DUN, planowane przez podmiot ubiegający się o środki finansowe do realizacji w ciągu całego roku kalendarzowego.

Dostosowaniu ulegnie także rozporządzenie dotyczące warunków i trybu przyznawania oraz rozliczania pomocy publicznej lub pomocy *de minimis* na finansowanie kosztów działalności upowszechniającej naukę.

3. Usprawnienie procedur i zasad przyznawania środków finansowych na naukę

Poza konkursowym finansowaniem badań naukowych w formie różnorodnych projektów badawczych, finansowanie nauki wypełniać powinno określone zadania, m.in. wspierać potencjał jednostek naukowych, wpływać na rozwój naukowy młodych naukowców w miejscu zatrudnienia, prowadzić do stałego unowocześniania infrastruktury badawczej, stymulować procesy konsolidacji i restrukturyzacji jednostek naukowych, zwiększać mobilność kadry naukowej, promować najlepszych naukowców nagrodami Ministra. Obecnie stosowany tryb przyznawania i rozliczania środków finansowych na realizację tych zadań nie zawsze dopasowany jest do ich charakteru i specyfiki.

W celu lepszego dostosowania trybu przyznawania środków finansowych na naukę do specyfiki i charakteru zadań oraz w celu ograniczenia kosztów ich obsługi zaproponowano następujące zmiany:

Art. 9a

Aby wykluczyć ryzyko wystąpienia sytuacji, w których Minister lub podlegające mu agencje wykonawcze przyznają środki finansowe jednostkom naukowym znajdującym się pod zarządem komisarycznym bądź znajdującym się w toku likwidacji albo postępowania upadłościowego, wprowadzono do ustawy stosowne ograniczenia.

Natomiast w przypadku gdy powyższe okoliczności zostaną ujawnione już po wydaniu decyzji o przyznaniu środków finansowych lub po zawarciu umowy o finansowanie projektu, Minister, Centrum Nauki lub Centrum Rozwoju uchylają decyzję o przyznaniu środków finansowych lub odstępują od umowy o finansowanie projektu.

Zmiany te wpłyną pozytywnie na przejrzystość zasad przyznawania środków finansowych na naukę, wykluczając już na wstępie podmioty, których sytuacja finansowa jest niepewna i powodowałaby ryzyko wykorzystania przyznanych środków niezgodnie z przeznaczeniem.

Dotyczy to dwóch strumieni finansowania działalności statutowej określonych w art. 18 ust. 1 pkt 1 i 3, tj. utrzymania potencjału badawczego jednostek naukowych i działań polegających na prowadzeniu badań naukowych lub prac rozwojowych oraz zadań z nimi związanych służących rozwojowi młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich, finansowanych w wewnętrznym trybie konkursowym.

Zmiany te uproszczą procedury decyzyjne, gdyż nie będzie wymagana ocena ok. 850 wniosków, i pozwolą na wcześniejsze przekazywanie jednostkom naukowym przyznanych środków finansowych. Również zasady przyznawania środków zyskają na przejrzystości dzięki wprowadzeniu algorytmów opartych na danych liczbowych, a nie na ocenach ekspertów i recenzentów.

W pozostałych przypadkach, a także w sytuacji, gdy oprócz wielkości liczbowych uwzględnianych w algorytmach do oceny będą stosowane kryteria wymagające merytorycznej oceny ekspertów, powyższy przepis nie znajdzie zastosowania.

Ponadto dodano takie wyłączenie w odniesieniu do składek do organizacji międzynarodowych i wkładu krajowego do wspólnych międzynarodowych programów lub przedsięwzięć, w tym w zakresie strategicznej infrastruktury badawczej, jeżeli są one przekazywane bezpośrednio przez Ministra, a także zadań z zakresu działalności upowszechniającej naukę, wynikających z potrzeb własnych Ministra.

W ww. przypadkach jest zbędne, aby Minister był zobowiązany do zasięgnięcia opinii właściwych zespołów oraz wydawania decyzji administracyjnych w trybie Kodeksu postępowania administracyjnego. W związku z brakiem decyzji administracyjnych również w przypadku nagród Ministra za wybitne osiągnięcia naukowe lub naukowo-techniczne podmiot uprawniony lub laureat nagrody będzie informowany w formie pisemnej o przyznanej nagrodzie.

W związku z nowym brzmieniem art. 13 uchylony zostanie ust. 3.

Art. 13a

Jednocześnie doprecyzowano, że środki finansowe na:

- 1) projekty realizowane we współpracy z partnerem zagranicznym, obejmujące badania naukowe, prace rozwojowe lub działalność upowszechniającą naukę, realizowane w ramach międzynarodowych programów, inicjatyw lub przedsięwzięć badawczych, współfinansowane z zagranicznych środków finansowych niepodlegających zwrotowi,

- 2) działania wspomagające uczestnictwo jednostek naukowych i innych podmiotów w ww. programach, inicjatywach lub przedsięwzięciach badawczych,
  - 3) działania związane z wykorzystaniem strategicznej infrastruktury badawczej zlokalizowanej za granicą,
  - 4) współfinansowanie zadań realizowanych i finansowanych ze środków funduszy strukturalnych Unii Europejskiej albo z niepodlegających zwrotowi środków pomocy udzielonej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA),
  - 5) programy i przedsięwzięcia ustanawiane przez Ministra,
  - 6) stypendia dla młodych wybitnych naukowców
- są przekazywane uprawnionym podmiotom na podstawie umowy określającej warunki realizacji, finansowania i rozliczania przyznanych środków finansowych. Zmiana ta ma charakter doprecyzowujący.

Art. 13b

W celu wskazania kryteriów, jakimi powinien kierować się Minister przy przyznawaniu środków finansowych na naukę w odniesieniu do wszystkich instrumentów finansowania nauki, jakie reguluje przedmiotowa ustawa, zaproponowano dodanie art. 13b, w którym określono podstawowe kryteria stosowane przy rozdziale środków:

- 1) poziom naukowy prac lub zadań i ich znaczenie dla rozwoju nauki;
- 2) praktyczną użyteczność oczekiwanych wyników prac lub zadań oraz ich znaczenie dla rozwoju innowacyjności i gospodarki;
- 3) znaczenie realizacji prac lub zadań dla rozwoju międzynarodowej współpracy w zakresie nauki i techniki;
- 4) możliwość współfinansowania przewidzianych do realizacji prac lub zadań z innych źródeł niż środki finansowe na naukę.

Ze względu na szczególny charakter inwestycji w nauce wprowadzono również ogólne kryteria przyznawania dotacji na ten cel, wskazując, że przy podziale środków finansowych będzie się uwzględniać kategorię naukową jednostki naukowej, wpisanie inwestycji na Polską Mapę Drogową Infrastruktury Badawczej, posiadanie przez jednostkę programu badań naukowych lub prac rozwojowych oraz zakres wykorzystania inwestycji do jego realizacji, w tym przez inne jednostki naukowe, a także znaczenie inwestycji dla celów

polityki naukowej, naukowo-technicznej i innowacyjnej państwa, w tym zgodność z Krajowym Programem Badań.

Szczegółowe kryteria, wynikające z powyższych ogólnych wytycznych i dostosowane do specyfiki finansowanych zadań, będą każdorazowo określone w aktach wykonawczych do ustawy.

Art. 13c i 13d

W celu określenia minimalnego zakresu informacji zawartych we wnioskach o przyznanie środków finansowych na naukę wprowadzono nowy art. 13c, wskazujący podstawowe informacje zawarte we wnioskach oraz inne dokumenty, które wnioskodawcy są obowiązani dołączyć do wniosku.

Ponadto, w celu doprecyzowania przepisów, zaproponowano art. 13d, wskazujący podstawowe obowiązki podmiotu otrzymującego środki finansowe na naukę, w tym obowiązek rozliczania przyznanych środków i składania raportów rocznych i końcowych. Określono również kryteria oceny raportów ze zrealizowanych zadań i zakres informacji przedstawianych w raportach.

Art. 14

Doprecyzowano zasady wnioskowania do Ministra o ponowne rozpatrzenie sprawy. Zgodnie z nową propozycją będzie to możliwe w przypadku naruszenia procedury konkursowej lub w przypadku innych naruszeń formalnych przy przyznawaniu środków finansowych na naukę.

Obecnie odwołania stanowią najczęściej polemikę z ocenami niezależnych ekspertów (recenzentów lub ekspertów zasiadających w zespołach) i powołany do ich rozpatrywania organ odwoławczy (Zespół Odwoławczy) musi odnosić się do rozstrzygnięć merytorycznych i naukowej oceny projektu. W sprawach budzących wątpliwości zawsze występują rozbieżne opinie ekspertów, a zasięganie kolejnych opinii w procesie odwoławczym najczęściej nie rozstrzyga wątpliwości co do zasadności odwołania. Dlatego też postanowiono wskazać, że wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy będzie się odnosił do uchybień formalnych w procesie przyznawania środków finansowych na naukę, nie zaś do merytorycznej zasadności oceny przeprowadzonej przez niezależnych ekspertów, co powinno znacznie przyspieszyć proces rozpatrywania odwołań, a także wpłynąć pozytywnie na przejrzystość procedur stosowanych przez Ministra przy rozdziale środków.

Uzupełniono również przepisy dotyczące terminów rozpatrywania przez Zespół Odwoławczy wniosków o ponowne rozpatrzenie spraw rozstrzygniętych decyzjami Ministra. Zgodnie z zaproponowaną regulacją Zespół Odwoławczy będzie musiał wydać opinię w ciągu 30 dni od dnia, w którym otrzymał wniosek.

Zaproponowano również uchylenie ust. 4, który wskazywał, iż wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy nie wstrzymuje wykonania decyzji Ministra. Złożenie przez stronę wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy (związanego z wysokością przyznanych środków) powinno skutkować wstrzymaniem wykonania decyzji wydanej w indywidualnej sprawie.

Jest to szczególnie istotne dla decyzji przyznających środki na realizację zadań finansowanych na podstawie umowy cywilnoprawnej (np. finansowanie projektów badawczych w ramach programów Ministra).

W decyzjach jest określony termin na zawarcie stosownej umowy, którego niedotrzymanie jest równoznaczne z rezygnacją z realizacji zadania, na które przyznano środki, i skutkuje wygaśnięciem przedmiotowej decyzji. Złożenie wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy powinno wstrzymywać wykonanie decyzji wydanej w tej indywidualnej sprawie, tak aby umowa mogła być zawierana po zakończeniu postępowania odwoławczego.

Ze względu na przejrzystość przepisów skreślono zdanie 2 w ust. 1, wskazujące, iż postępowanie odwoławcze odbywa się na podstawie przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego, gdyż ich stosowanie wynika bezpośrednio z kpa.

Art. 14a

Aby dookreślić zasady rozliczania środków finansowych na naukę, dodano nowy art. 14a, który wskazuje precyzyjnie, w jakich sytuacjach następuje umorzenie należności finansowych wynikających z rozliczenia przyznanych dotacji.

Wskazano również, że spłata należności odroczonej lub rozłożonej na raty następuje na podstawie umowy zawartej z dłużnikiem.

Art. 18 ust. 1 pkt 1a i ust. 2

Uszczegółowiono przepisy dotyczące dopuszczalnego zakresu restrukturyzacji jednostek naukowych w celu ułatwienia im przeprowadzania procesów konsolidacji i restrukturyzacji.

Środki finansowe na restrukturyzację powinny być przyznawane na podniesienie efektywności prowadzonych badań naukowych lub prac rozwojowych, związane ze zmianą

struktury organizacyjnej lub struktury zatrudnienia oraz zmianą przedmiotu lub zakresu działania jednostki naukowej, będących następstwem:

- 1) przekształcenia instytutu badawczego w instytut naukowy Polskiej Akademii Nauk;
- 2) przekształcenia instytutu naukowego Polskiej Akademii Nauk w instytut badawczy;
- 3) włączenia instytutu badawczego lub instytutu naukowego Polskiej Akademii Nauk do uczelni publicznej;
- 4) włączenia instytutu badawczego do instytutu naukowego Polskiej Akademii Nauk;
- 5) włączenia instytutu naukowego Polskiej Akademii Nauk do instytutu badawczego;
- 6) połączenia lub podziału jednostek naukowych;
- 7) innych zmian organizacyjnych w jednostce naukowej.

Należy podkreślić, że powyższy katalog nie ma charakteru zamkniętego, w związku z czym nie będzie stanowił przeszkody dla finansowania wewnętrznych działań restrukturyzacyjnych podejmowanych przez daną jednostkę, niewymagających dokonywania przekształceń tej jednostki w inny rodzaj jednostki naukowej.

Wniosek o finansowanie kosztów restrukturyzacji jednostki naukowej będzie wymagał zaopiniowania przez:

- 1) rektora uczelni – w odniesieniu do podstawowych jednostek organizacyjnych tej uczelni, a w przypadku uczelni wojskowych – ponadto przez Ministra Obrony Narodowej;
- 2) Prezesa Polskiej Akademii Nauk – w odniesieniu do jednostek naukowych Polskiej Akademii Nauk;
- 3) ministra nadzorującego instytut badawczy – w odniesieniu do instytutu badawczego;
- 4) ministra właściwego do spraw wewnętrznych – w odniesieniu do uczelni służb publicznych.

Do proponowanej regulacji wydane zostanie rozporządzenie ministra właściwego do spraw nauki określające szczegółowe kryteria i tryb przyznawania oraz rozliczania środków finansowych na finansowanie kosztów restrukturyzacji jednostek naukowych posiadających kategorię naukową A+, A, B albo C.

Art. 18 ust. 4 i 4a

W celu doprecyzowania przepisów dotyczących zasad przyznawania środków finansowych wprowadzono przepisy ściśle określające elementy, od których zależy wysokość dotacji na utrzymanie potencjału badawczego jednostki naukowej oraz dotacji na działalność podstawowych jednostek naukowych uczelni, jednostek naukowych Polskiej Akademii Nauk,

instytutów badawczych i międzynarodowych instytutów naukowych polegającą na prowadzeniu badań naukowych lub prac rozwojowych oraz zadań z nimi związanych, służących rozwojowi młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich, finansowanych w wewnętrznym trybie konkursowym.

W przypadku dotacji na utrzymanie potencjału badawczego jednostki naukowej jej wysokość zależy od następujących elementów:

- 1) kategorii jednostki naukowej, określonej w art. 42 ust. 3;
- 2) kosztochłonności prowadzonych badań naukowych lub prac rozwojowych w poszczególnych dziedzinach nauki, określonych na podstawie przepisów o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki;
- 3) rodzaju jednostki naukowej, określonego zgodnie z art. 2 pkt 9, z uwzględnieniem specyfiki i uwarunkowań działalności badawczo-rozwojowej poszczególnych rodzajów jednostek naukowych, znaczenia dla realizacji polityki naukowej, naukowo-technicznej i innowacyjnej państwa oraz znaczenia realizowanych przez te jednostki zadań dla rozwoju nauki, postępu cywilizacyjnego, rozwoju gospodarczego i kulturalnego państwa;
- 4) liczby osób, w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy, zatrudnionych w jednostce naukowej przy prowadzeniu badań naukowych lub prac rozwojowych na podstawie stosunku pracy;
- 5) wysokości dotacji bazowej dla tej jednostki naukowej z roku poprzedzającego rok przyznania dotacji;
- 6) środków finansowych zaplanowanych na ten cel w budżecie państwa.

W przypadku dotacji przeznaczanej na działalność polegającą na prowadzeniu badań naukowych lub prac rozwojowych oraz zadań z nimi związanych, służących rozwojowi młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich, finansowanych w wewnętrznym trybie konkursowym, jej wysokość będzie zależała od:

- 1) kategorii jednostki naukowej, określonej w art. 42 ust. 3;
- 2) liczby zatrudnionych w jednostce młodych naukowców;
- 3) liczby zatrudnionych w jednostce naukowej młodych naukowców, którzy uzyskali stopień naukowy poza jednostką naukową, w której są zatrudnieni, w roku poprzedzającym rok złożenia wniosku lub mają otwarty przewód doktorski, ale nie są uczestnikami studiów doktoranckich;
- 4) liczby stopni naukowych doktora i doktora habilitowanego, nadanych w jednostce młodym naukowcom w roku poprzedzającym rok złożenia wniosku;

- 5) liczby uczestników studiów doktoranckich prowadzonych w jednostce w roku akademickim, w którym składany jest wniosek;
- 6) kosztowości prowadzonych badań naukowych i prac rozwojowych w poszczególnych dziedzinach nauki, określonych na podstawie przepisów o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki.

Biorąc powyższe pod uwagę, minister właściwy do spraw nauki określi, w drodze rozporządzenia, sposób ustalania wysokości dotacji oraz rozliczania środków finansowych na działalność statutową, w tym m.in.:

- 1) wielkości i składowe algorytmu ustalania wysokości dotacji na utrzymanie potencjału badawczego jednostki naukowej dla jednostek posiadających kategorię A+, A, B albo C oraz
- 2) wielkości i składowe algorytmu ustalania dotacji na działalność polegającą na prowadzeniu badań naukowych lub prac rozwojowych oraz zadań z nimi związanych, służących rozwojowi młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich, finansowanych w wewnętrznym trybie konkursowym, dla jednostek naukowych uczelni, jednostek naukowych Polskiej Akademii Nauk, instytutów badawczych i międzynarodowych instytutów naukowych, posiadających kategorię A+, A, B albo C;
- 3) sposób ustalania dotacji dla Polskiej Akademii Umiejętności;
- 4) terminy składania wniosków o przyznanie środków finansowych i raportów stanowiących podstawę rozliczenia przyznanych dotacji.

Art. 2 pkt 18 i 18a oraz art. 18 ust. 2, 2a i 4a

W celu zapewnienia stabilniejszego systemu finansowania kosztów utrzymania specjalnych urządzeń badawczych w kilkuletniej perspektywie zaproponowano zmodyfikowanie definicji specjalnego urządzenia badawczego i wprowadzenie definicji specjalnego urządzenia badawczego w zakresie infrastruktury informatycznej nauki oraz odrębnych kryteriów i trybu finansowania i rozliczania środków finansowych przyznanych na ten cel.

Specjalne urządzenie badawcze to aparatura naukowo-badawcza lub stanowisko badawcze, o co najmniej regionalnym znaczeniu, którego koszty utrzymania stanowią znaczną część kosztów utrzymania potencjału badawczego jednostki naukowej, służące do prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych, w szczególności w kierunkach określonych w Krajowym Programie Badań, przy użyciu którego są świadczone, także

odpłatnie, usługi z zakresu działalności badawczo-rozwojowej na rzecz innych jednostek naukowych. Celem zmiany definicji jest odróżnienie specjalnych urządzeń badawczych od znajdującej się w jednostkach naukowych specjalistycznej aparatury naukowo-badawczej.

Należy zauważyć, że aparatura naukowo-badawcza, w tym również specjalistyczna, niezbędna do prowadzenia działalności badawczej lub rozwojowej, jak również koszty jej utrzymania, są co do zasady finansowane w ramach dotacji na utrzymanie potencjału badawczego jednostki naukowej (art. 18 ust. 1 pkt 1 lit. d). Odrębnym strumieniem finansowania, przewidzianym w ustawie o zasadach finansowania nauki, jest finansowanie dużej i strategicznej infrastruktury badawczej, a także kosztów utrzymania specjalnych urządzeń badawczych.

Z definicji wynika jednoznacznie, że nie każda specjalistyczna aparatura naukowo-badawcza może być uznana za specjalne urządzenie badawcze.

Głównym powodem wprowadzenia do definicji specjalnego urządzenia badawczego warunku świadczenia, także odpłatnie, usług z zakresu działalności badawczo-rozwojowej na rzecz innych jednostek naukowych jest stymulowanie jednostek naukowych, posiadających często bardzo kosztowne zaplecze naukowo-badawcze, do rozszerzania współpracy naukowej, także z zagranicznymi jednostkami naukowymi.

Takie działania pozwolą na podniesienie efektywności wykorzystywania posiadanej specjalistycznej aparatury i będą sprzyjać bardziej racjonalnemu jej użytkowaniu.

W konsekwencji będzie to skutkowało obniżeniem kosztów utrzymania aparatury naukowo-badawczej, które jednostka naukowa musi ponosić z dotacji na utrzymanie potencjału badawczego. Znacząca część tych kosztów będzie mogła być pokryta ze środków finansowych na realizację wspólnych badań naukowych.

Zmiana definicji powinna także skutkować uwzględnianiem przez jednostki naukowe kryteriów ekonomicznych przy planowaniu inwestycji w zakresie aparatury naukowo-badawczej, co jest jak najbardziej uzasadnione z punktu widzenia gospodarności w dysponowaniu środkami publicznymi. Należy przy tym zauważyć, że także obecnie jednym z kryteriów branych pod uwagę przy ocenie wniosków o przyznanie środków finansowych na utrzymanie specjalnych urządzeń badawczych jest zakres i udział współpracy krajowej i międzynarodowej w wykorzystaniu specjalnego urządzenia badawczego.

Celem nadrzędnym zaproponowanej zmiany definicji jest wzmocnienie współpracy między jednostkami naukowymi i zapobieganie rozdrobnieniu środków budżetowych.

Wprowadzono także nową definicję specjalnego urządzenia badawczego z zakresu infrastruktury informatycznej nauki. Jest to infrastruktura centrów komputerów dużej mocy obliczeniowej, akademickie miejskie sieci informatyczne o co najmniej regionalnym znaczeniu i zasięgu oraz koszty łączności międzynarodowej z naukowymi sieciami informatycznymi, związane z obsługą polskiego środowiska naukowego, wraz z kosztami utrzymania infrastruktury.

Aby zapewnić stabilność finansowania obu typów specjalnych urządzeń badawczych, minister będzie przyznawał, na podstawie złożonych wniosków, środki finansowe na ich utrzymanie na okres nie dłuższy niż 3 lata, a nie jak dotychczas na dany rok, określając wysokość tych środków w kolejnych latach budżetowych.

Art. 19 ust. 3, 3a i 3b i ust. 4a

Aby ograniczyć wydatki na dotację statutową przyznawaną jednostkom o najniższym poziomie naukowym, doprecyzowano przepisy dotyczące jednostek naukowych, którym zostanie przyznana kategoria naukowa C.

Jednostka naukowa, która po raz pierwszy otrzyma kategorię C, może otrzymać dotację na finansowanie utrzymania potencjału badawczego przez 6 miesięcy roku następującego po roku przyznania kategorii naukowej, w wysokości połowy dotacji określonej na podstawie algorytmu. Jednostka naukowa, której zostanie przyznana kategoria C, będzie mogła otrzymać dotację na finansowanie kosztów restrukturyzacji w okresie 2 lat po roku przyznania tej kategorii, przy czym przepis ten nie będzie oznaczał automatycznego przyznawania środków finansowych na pokrycie kosztów restrukturyzacji wszystkich jednostek naukowych, którym przyznano kategorię naukową C. Środki te będą przyznawane na podstawie złożonych wniosków, po ich pozytywnej ocenie przez właściwy zespół.

Zaproponowano także ograniczenie możliwości otrzymania dotacji na działalność polegającą na prowadzeniu badań naukowych lub prac rozwojowych oraz zadań z nimi związanych, służących rozwojowi młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich, finansowanych w wewnętrznym trybie konkursowym, wyłącznie na rok następujący po roku przyznania kategorii C.

Natomiast w przypadku gdy takiej jednostce w wyniku kolejnej oceny (możliwa do przeprowadzenia po okresie nie krótszym niż 12 miesięcy od dnia przyznania kategorii C) przyznana zostanie ponownie kategoria C, nie będzie mogła ona otrzymać żadnych środków na finansowanie działalności statutowej aż do czasu podwyższenia jej kategorii naukowej.

Art. 28

W związku z konkursowym trybem przyznawania nagród Ministra za wybitne osiągnięcia naukowe lub naukowo-techniczne zrezygnowano z konieczności wydawania przez Ministra decyzji administracyjnych w trybie kpa w tych sprawach, przez co wyłączone zostanie składanie wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy.

Ponieważ Minister przyznaje co roku nie więcej niż 3 nagrody na podstawie złożonych wniosków, a wnioski te opiniuje grono wybitnych ekspertów oceniających je profesjonalnie i rzetelnie, przyznanie nagrody pozostanie w domenie Ministra rozstrzygającego o przyznaniu nagrody. Jednocześnie określono kwotowo maksymalną wysokość nagrody Ministra za osiągnięcia naukowe, dzięki czemu Minister zyskuje większą elastyczność w ustalaniu wysokości przyznawanych nagród.

Tryb ich przyznawania będzie określony w rozporządzeniu.

Aby usunąć wątpliwości interpretacyjne dotyczące katalogu podmiotów uprawnionych do zgłaszania kandydatów do nagród, doprecyzowano przepis w art. 28 ust. 2 pkt 1, wskazując, że jedną z kategorii podmiotów są rady jednostek naukowych, o których mowa w art. 2 pkt 9 lit. a–e, lub organy reprezentujące jednostki naukowe, o których mowa w art. 2 pkt 9 lit. f.

4. Rozszerzenie dostępu do informacji o finansowaniu nauki w Polsce przez budowę informatycznego systemu zarządzania nauką

Art. 4c

Wprowadzono przepisy dotyczące prowadzenia przez ministra właściwego do spraw nauki Systemu Informacji o Nauce, zwany dalej Systemem, w którym przetwarzane będą informacje na temat jednostek naukowych oraz ich osiągnięć naukowych, innowacyjnych, wdrożeniowych i innych. System ten będzie prowadzony przez Ministra, z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego, w ramach Zintegrowanego Systemy Informacji o Nauce i Szkolnictwie Wyższym „POL-on”. Minister będzie mógł zlecić nadzorowanemu instytutowi badawczemu administrowanie bazami danych Systemu, przy zapewnieniu środków finansowych na ten cel.

Wprowadzone w tym zakresie zmiany w ustawie zapewniają podstawę prawną nie tylko dla zbierania, przechowywania i przetwarzania informacji, ale będą stanowić także

podstawę zobowiązującą jednostki naukowe do wprowadzania wymaganych informacji do Systemu Informacji o Nauce.

Zakres informacji gromadzonych w Systemie zostanie dostosowany do potrzeb kompleksowej oceny działalności jednostek naukowych, przeprowadzanej przez Komitet Ewaluacji Jednostek Naukowych, oraz wniosków o przyznanie środków finansowych na działalność statutową.

Przewiduje się, że jednostki naukowe, które posiadają kategorię naukową i ubiegają się o środki finansowe na utrzymanie potencjału badawczego, będą zobowiązane do wprowadzania podstawowych informacji o jednostce naukowej i o realizowanych badaniach naukowych i pracach rozwojowych finansowanych ze środków budżetowych przyznawanych na naukę oraz na realizację projektów badawczych przez Narodowe Centrum Nauki i Narodowe Centrum Badań i Rozwoju.

Informacja ta powinna dotyczyć m.in:

- krajowych i międzynarodowych projektów obejmujących badania naukowe lub prace rozwojowe,
- publikacji w czasopismach naukowych i monografiach naukowych i innych (Polska Bibliografia Naukowa – PBN) i wydawanych przez jednostkę czasopismach naukowych,
- otrzymanych przez jednostkę naukową patentach i innych prawach ochronnych oraz ich wykorzystaniu,
- wyniku finansowym jednostki naukowej,
- danych o wdrożeniach wyników badań naukowych i prac rozwojowych zrealizowanych w jednostce naukowej i o przychodach jednostki naukowej z tego tytułu,

a także spraw związanych z przyznanymi dotacjami i nakładami poniesionymi na rozwój infrastruktury badawczej i wynagrodzenia.

Za prawidłowość, rzetelność i terminowość danych wprowadzanych do Systemu będzie odpowiadał kierownik jednostki naukowej, a nieprawidłowe, nierzetelne lub nieterminowe wprowadzenie danych do Systemu będzie mogło mieć konsekwencje w postaci wstrzymania finansowania do czasu usunięcia nieprawidłowości.

W ramach Systemu Informacji o Nauce Minister będzie prowadził centralny wykaz pracowników naukowych zatrudnionych w jednostkach naukowych, w ramach stosunku pracy, przy realizacji badań naukowych lub prac rozwojowych. Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania

publiczne (Dz. U. z 2013 r. poz. 235) wykaz ten będzie prowadzony przy użyciu systemu teleinformatycznego.

Docelowo informacje zgromadzone w Systemie będą stanowić podstawę do przyznawania przez Ministra kategorii naukowych i określania wysokości dotacji na działalność statutową. Dostęp do dużej części danych znajdujących się w Systemie będzie powszechny, z wyłączeniem szczegółowo wskazanych danych osobowych i informacji finansowych jednostki naukowej.

Zakres informacji przetwarzanych w Systemie, a zwłaszcza danych osobowych i finansowych, niezbędnych dla zapewnienia funkcjonalności Systemu oraz zakres podmiotów uprawnionych do dostępu do tych danych został określony i będzie obejmował Ministra, ministra nadzorującego jednostkę naukową, kierownika jednostki naukowej zatrudniającej pracownika naukowego, a w przypadku uczelni także rektora – w zakresie nadzorowanych jednostek naukowych oraz Komitet Ewaluacji Jednostek Naukowych.

Co do zasady dane gromadzone w Systemie będą powszechnie dostępne. Wyłączeniu ulegną informacje finansowe o przychodach jednostki naukowej z tytułu wdrożeń wyników badań naukowych lub prac rozwojowych zrealizowanych w jednostce naukowej.

Informacje te będą obejmować dane dotyczące jednostki naukowej, w tym również przedsiębiorców, i będą dotyczyć m.in. informacji o dochodach z tytułu komercjalizacji wyników badań naukowych lub prac rozwojowych. Informacje te co do zasady stanowią tajemnicę przedsiębiorstwa, a te jako dane „wrażliwe” nie podlegają udostępnieniu.

Wyłączenie to jest skorelowane z przepisem art. 15 ust. 2 obowiązującej ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki, zgodnie z którym informacje o wynikach realizacji zadań finansowanych ze środków finansowych na naukę podlegają ochronie ze względu na tajemnicę przedsiębiorstw i mogą być udostępniane wyłącznie przez podmiot, który otrzymał środki finansowe na realizację tych zadań.

Wyłączenie będzie również dotyczyło części danych osobowych umieszczanych w wykazie pracowników naukowych zatrudnionych w jednostkach naukowych, takich jak numer PESEL, płeć, kraj pochodzenia, czy informacji związanych z przebiegiem kariery zawodowej.

Art. 18 ust. 1 pkt 4

Zdecydowano się na ograniczenie finansowania kosztów utrzymania w jednostkach naukowych baz danych jedynie do zadań związanych z zapewnieniem dostępu środowiska

naukowego do informacji naukowej, w szczególności do systemów udostępniających informacje o wynikach badań naukowych, publikacjach i monografiach, w tym do Wirtualnej Biblioteki Nauki – systemu umożliwiającego wszystkim polskim naukowcom bezpłatny dostęp do światowych zasobów wiedzy – elektronicznych baz danych oraz czasopism i publikacji naukowych w wersji elektronicznej.

Art. 15

W związku z nowymi regulacjami, pozwalającymi na utworzenie Systemu Informacji o Nauce, w celu doprecyzowania przepisów wskazano, że informacje o wynikach realizacji zadań finansowanych ze środków finansowych na naukę będą udostępniane w ramach Systemu „POL-on”.

Jednocześnie doprecyzowano, że dane o osobach recenzentów i ekspertów oceniających wnioski o przyznanie środków finansowych na naukę w danym postępowaniu przeznaczonych na zadania określone w art. 5 ustawy nie podlegają udostępnieniu. Kompleksowa analiza przepisów wskazuje, że ustawodawca wyraźnie oddzielił sferę prywatności chronioną przepisami art. 47 i art. 51 Konstytucji RP od sfery działań publicznych, opisanej w art. 61 Konstytucji, będącej pod kontrolą społeczną. Nie oznacza to zwolnienia organu z udostępniania informacji publicznej, natomiast powinien on ograniczyć dostęp do informacji umożliwiających identyfikację osób fizycznych.

Wnioskodawcom udostępniane są treści recenzji i opinii ekspertów oceniających wnioski o przyznanie środków finansowych na naukę, z wyłączeniem danych osobowych. Powyższy przepis ma na celu zagwarantowanie recenzentom i ekspertom warunków do przedstawiania bezstronnej, niezależnej i wolnej od nacisków oceny wniosków o przyznanie środków z budżetu państwa.

Ponadto należy zauważyć, że powierzane recenzentom i ekspertom zadania polegają na dokonywaniu bezstronnej i niezależnej oceny wniosków, zatem ich prywatność podlegać powinna ochronie, o której mowa w art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198, z późn. zm.). Zasada ta obowiązuje nie tylko w przypadku środków finansowych przyznawanych przez Ministra czy nadzorowanych przez niego agencji wykonawczych, ale także w przypadku oceny wniosków składanych w konkursach w ramach Programów Ramowych Unii Europejskiej. Oznacza to, że proponowana regulacja odpowiada standardom europejskim.

Biorąc pod uwagę, że nazwiska członków organów doradczych ministra właściwego do spraw nauki oraz zespołów interdyscyplinarnych i specjalistycznych, powoływanych na mocy ustawy o zasadach finansowania nauki, są każdorazowo publikowane w dzienniku urzędowym Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz na stronie internetowej resortu, obowiązek zapewniania dostępu do informacji o działaniach Ministra i obsługującego go urzędu należy uznać za spełniony.

Stosowne odwołanie do art. 15 uwzględniono również w przepisach dotyczących oceny wniosków o wpisanie przedsięwzięcia z zakresu strategicznej infrastruktury badawczej na Polską Mapę Drogową Infrastruktury Badawczej (art. 4a ust. 5).

5. Zmiany precyzujące i porządkujące istniejące przepisy

Art. 1

Obecnie ustawa określa zasady finansowania nauki ze środków finansowych ustalanych na ten cel w budżecie państwa, w wyodrębnionej części budżetu państwa – „Nauka”. Rozszerzono przepis o środki ujmowane w planie finansowym Funduszu Nauki i Technologii Polskiej, co pozwoli na jednoznaczne rozstrzygnięcie w kwestii stosowania tych przepisów w odniesieniu do środków funduszu celowego, którego dysponentem jest minister właściwy do spraw nauki.

Art. 2 pkt 9 lit. f

W związku z rosnącym zaangażowaniem jednostek naukowych w realizację inicjatyw międzynarodowych oraz koniecznością stymulowania powiązań nauka – gospodarka zaproponowano zmianę definicji jednostki naukowej.

W obecnie obowiązującej ustawie o zasadach finansowania nauki jednostką naukową jest podmiot wyszczególniony w ustawie, prowadzący w sposób ciągły badania naukowe. Katalog podmiotów uznawanych za jednostkę naukową jest bardzo szeroki i obejmuje także przedsiębiorców.

Celem zmiany jest wprowadzenie przepisów zbliżających definicję jednostki naukowej w zakresie innych jednostek organizacyjnych, niewymienionych enumeratywnie w definicji jednostki naukowej, do definicji organizacji badawczej w rozumieniu stosowanym w Unii Europejskiej, w przepisach dotyczących zgodności niektórych rodzajów pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem.

Zgodnie z proponowanym brzmieniem definicji jednostki naukowej to prowadzące w sposób ciągły badania naukowe lub prace rozwojowe:

- 1) podstawowe jednostki organizacyjne uczelni w rozumieniu statutów tych uczelni;
- 2) jednostki naukowe Polskiej Akademii Nauk w rozumieniu ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz. U. Nr 96, poz. 619, z późn. zm.);
- 3) instytuty badawcze w rozumieniu ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. Nr 96, poz. 618, z późn. zm.);
- 4) międzynarodowe instytuty naukowe utworzone na podstawie odrębnych przepisów, działające na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) Polska Akademia Umiejętności;
- 6) inne jednostki organizacyjne, niewymienione w lit. a–e, posiadające siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, będące organizacjami badawczymi w rozumieniu przepisów Unii Europejskiej o pomocy publicznej na działalność badawczo-rozwojową.

Zmiana spowoduje rozszerzenie katalogu podmiotów spełniających definicję jednostki naukowej, co umożliwi tym podmiotom ubieganie się o środki finansowe w ramach konkursów ogłaszanych przez Narodowe Centrum Nauki i Narodowe Centrum Badań i Rozwoju oraz w ramach programów i przedsięwzięć ustanawianych przez ministra właściwego do spraw nauki.

Art. 2 pkt 19

Aby wykluczyć wątpliwości interpretacyjne związane z definicją młodego naukowca, zaproponowano doprecyzowanie, iż jest to osoba, która nie ukończyła 35. roku życia do dnia złożenia wniosku o przyznanie środków finansowych na naukę.

Art. 2 pkt 19a, art. 5 pkt 10 i art. 52 ust. 2a

Jednocześnie, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom naukowców, którzy ukończyli już 35. rok życia, ale znajdują się na początku kariery naukowej, zaproponowano wprowadzenie definicji osoby rozpoczynającej karierę naukową w rozumieniu ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Nauki (Dz. U. Nr 96, poz. 616, z późn. zm.).

W konsekwencji w art. 5 pkt 10 doprecyzowano, że programy i przedsięwzięcia ustanawiane przez Ministra obejmują zarówno inicjatywy ukierunkowane na wspieranie młodych naukowców, jak i osób rozpoczynających karierę naukową, a także doprecyzowano w art. 52, że zadania Rady Młodych Naukowców obejmują również działania służące rozwojowi kariery naukowej osób ją rozpoczynających.

Art. 4 ust. 2

Do grona podmiotów opiniujących projekt Krajowego Programu Badań dołączono Konferencję Rektorów Zawodowych Szkół Polskich oraz Komitet Polityki Naukowej. Ponadto, na podstawie ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.), powołana została Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego jako organ przedstawicielski nauki i szkolnictwa wyższego, w związku z czym uaktualniono nazwę organu w powyższym przepisie.

Art. 9

W celu wyeliminowania wątpliwości związanych z katalogiem podmiotów, którym przyznawane są środki finansowe na naukę, doprecyzowano przepisy w pkt 1, 2 i 5 w art. 9. Zgodnie z zaproponowanym brzmieniem przepisu, środki finansowe na naukę będą przyznawane:

1) jednostkom naukowym:

- a) na działalność statutową,
- b) na inwestycje w zakresie dużej i strategicznej infrastruktury badawczej oraz inwestycje budowlane służące badaniom naukowym lub pracom rozwojowym,
- c) na współpracę naukową z zagranicą,
- d) na zadania współfinansowane ze środków funduszy strukturalnych Unii Europejskiej albo z niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielonej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA),
- e) na programy i przedsięwzięcia ustanawiane przez Ministra, w tym program „Diamentowy Grant”,
- f) na stypendia naukowe dla wybitnych młodych naukowców

oraz na realizację zadań związanych z działalnością upowszechniającą naukę, mających na celu podniesienie poziomu naukowego i poziomu umiędzynarodowienia wydawanych czasopism naukowych oraz upowszechnianie informacji o wynikach badań naukowych lub prac rozwojowych;

2) jednostkom naukowym reprezentującym konsorcjum naukowe, sieć naukową, centrum naukowo-przemysłowe lub centrum naukowe Polskiej Akademii Nauk:

- a) na inwestycje w zakresie dużej i strategicznej infrastruktury badawczej oraz inwestycje budowlane służące badaniom naukowym lub pracom rozwojowym,
- b) na współpracę naukową z zagranicą

oraz na działalność związaną z zapewnieniem dostępu do informacji naukowej, w szczególności do systemów udostępniających informacje o wynikach badań naukowych, publikacjach i monografiach, w tym do Wirtualnej Biblioteki Nauki;

3) uczelniom:

- a) na działalność związaną z zapewnieniem dostępu do informacji naukowej, w szczególności do systemów udostępniających informacje o wynikach badań naukowych, publikacjach i monografiach, w tym do Wirtualnej Biblioteki Nauki,
- b) na rozbudowę i utrzymanie infrastruktury informatycznej nauki, w tym:
  - na utrzymanie specjalnego urządzenia badawczego w zakresie infrastruktury informatycznej nauki,
  - na finansowanie inwestycji służących rozbudowie infrastruktury informatycznej nauki,
- c) na działalność upowszechniającą naukę:
  - związaną z organizowaniem lub udziałem w przedsięwzięciach upowszechniających, promujących i popularyzujących osiągnięcia naukowe lub naukowo-techniczne w kraju lub zagranicą,
  - związaną z podniesieniem poziomu naukowego i poziomu umiędzynarodowienia wydawanych czasopism naukowych oraz upowszechnianiem informacji o wynikach badań naukowych lub prac rozwojowych

oraz w przypadku gdy zgodnie ze statutem w strukturze uczelni nie wyodrębniono podstawowych jednostek organizacyjnych, na działalność statutową i restrukturyzację oraz na inwestycje służące potrzebom badań naukowych lub prac rozwojowych;

4) podmiotom działającym na rzecz nauki:

- a) na współpracę naukową z zagranicą,
- b) na działalność upowszechniającą naukę,
- c) na programy i przedsięwzięcia ustanawiane przez Ministra;

5) innym jednostkom organizacyjnym posiadającym osobowość prawną i siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, niebędącym jednostkami naukowymi:

- a) na współpracę naukową z zagranicą,
- b) na zadania współfinansowane ze środków funduszy strukturalnych Unii Europejskiej albo z niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielonej

przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA).

Art. 18 ust. 1 lit. h

Jako jeden z problemów wpływających na efektywność działalności badawczo-rozwojowej wskazywany jest brak finansowania działań związanych z komercjalizacją wyników badań naukowych, np. związanych z ochroną patentową, specjalistycznymi usługami doradczymi w tym zakresie, badaniami przedwdrożeniowymi, pracami związanymi z opracowaniem prototypów i promocję technologii.

Dlatego, w następstwie uwag zgłoszonych w ramach konsultacji społecznych przez środowisko naukowe i przedsiębiorców, wprowadzono przepis wskazujący, że finansowanie działalności statutowej obejmuje także działania związane z komercjalizacją wyników działalności badawczo-rozwojowej polegające na analizie potrzeb rynku, stanu techniki, możliwości ochrony patentowej efektów tej działalności oraz opracowania projektów komercjalizacji.

Art. 26 ust. 5–8

Zgodnie z założeniami wprowadzono przepisy umożliwiające ministrowi właściwemu do spraw nauki przeprowadzanie ewaluacji ustanowionych programów lub przedsięwzięć wraz z oceną ich wpływu na rozwój nauki i gospodarki oraz osiąganie celów polityki naukowej, naukowo-technicznej i innowacyjnej państwa.

Na wniosek Ministra ewaluację będzie mógł przeprowadzić Komitet Polityki Naukowej, który po jej przeprowadzeniu będzie przedstawiał Ministrowi opinię w sprawie osiągnięcia założonych celów programu lub przedsięwzięcia oraz ich wpływu na rozwój nauki, techniki i innowacyjności.

Na podstawie wyników ewaluacji oraz uwzględniając opinię Komitetu Polityki Naukowej, Minister będzie rozstrzygał o zasadności kontynuowania programu lub przedsięwzięcia, konieczności modyfikacji programu lub przedsięwzięcia i proponowanym zakresie jego modyfikacji albo o zakończeniu realizacji programu lub przedsięwzięcia.

Ewaluacja będzie przeprowadzana na podstawie następujących kryteriów:

- 1) adekwatności planowanych celów programu lub przedsięwzięcia i metod ich wdrażania do założeń polityki naukowej, w tym do Krajowego Programu Badań;

- 2) stopnia realizacji zakładanych celów programu lub przedsięwzięcia, skuteczności użytych metod oraz wpływu czynników zewnętrznych na ostateczne efekty programu lub przedsięwzięcia;
- 3) relacji między nakładami, poniesionymi kosztami a osiągniętymi efektami programu lub przedsięwzięcia;
- 4) rzeczywistych efektów programu lub przedsięwzięcia;
- 5) trwałości efektów programu lub przedsięwzięcia w perspektywie średnio- i długookresowej po jego zakończeniu.

Propozycja ta odbiega nieznacznie od przepisu sygnalizowanego w założeniach, jednak jest podyktowana względami praktycznymi. Opracowanie szczegółowych zasad ewaluacji projektów badawczo-naukowych będzie przedmiotem jednego z projektów współfinansowanych ze środków europejskich, realizowanych przez MNiSW, zatem powyższa regulacja wydaje się wystarczająca.

Art. 27 ust. 1

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, Minister może przyznać środki finansowe na organizowanie i finansowanie ustanowionego programu lub przedsięwzięcia wyłącznie podmiotowi działającemu na rzecz nauki, który jest wybierany w drodze konkursu. Zapropionowano rozszerzenie katalogu podmiotów o jednostki naukowe.

Art. 28 i art. 28a

Aby usunąć wątpliwości interpretacyjne dotyczące nagród za wybitne osiągnięcia naukowe i naukowo-techniczne oraz stypendiów dla wybitnych młodych naukowców opisanych łącznie w dotychczasowym art. 28, zdecydowano o rozdzieleniu przepisów dotyczących dwóch faktycznie innych i inaczej regulowanych strumieni finansowania, nie zmieniając jednocześnie zasad finansowania.

Zmieniono brzmienie art. 28, regulując w nim kwestie dotyczące nagród ministra, i dodano nowy art. 28a poświęcony wyłącznie stypendiom dla młodych wybitnych naukowców. Dodatkowo określono maksymalną wysokość nagrody za wybitne osiągnięcia naukowe i naukowo-techniczne, wskazując, że będzie ona wynosić 100 tys. zł.

Jedynie w katalogu podmiotów uprawnionych do zgłaszania kandydatów do stypendiów dla wybitnych młodych naukowców doprecyzowano przepis w art. 28a ust. 4, wskazując, że jedną z kategorii podmiotów są rady jednostek naukowych, o których mowa w art. 2 pkt 9 lit. a–e, lub organy reprezentujące inne jednostki naukowe, o których

mowa w art. 2 pkt 9 lit. f. Analogiczną zmianę wprowadzono w odniesieniu do nagród ministra w art. 28 ust. 2 pkt 1.

Ponadto w art. 28 i art. 28a wprowadzono przepisy określające zakres podstawowych informacji zawartych we wnioskach o przyznanie nagrody lub stypendium, ze szczególnym uwzględnieniem informacji dotyczących kandydatów do nagrody lub stypendium.

Art. 30 ust. 3 pkt 2

Ze względu na różnego rodzaju formy realizacji zadań finansowanych ze środków na naukę uzupełniono katalog informacji podawanych przez Ministra o tytuły projektów.

Art. 34 ust. 1 i 3

Zaproponowano podwyższenie progu finansowego, od którego uzależnione jest przeprowadzenie audytu zewnętrznego projektów z 2 mln zł do 3 mln zł.

Zgodnie z danymi Narodowego Centrum Nauki oraz Narodowego Centrum Badań i Rozwoju w 2010 r. liczba projektów, w których koszty dofinansowania przekroczyły 2 mln zł, wyniosła 424, w tym liczba projektów o wartości dofinansowania powyżej 3 mln zł wyniosła 297. Dla porównania w 2012 r. wartości te wyniosły odpowiednio: 621 dla projektów przekraczających 2 mln zł i 494 dla projektów przekraczających 3 mln zł. Oznacza to, że mimo podniesienia progu, liczba projektów, w przypadku których zaistnieje obowiązek przeprowadzenia audytu zewnętrznego, wzrasta w stosunku do lat poprzednich.

Wprowadzono przepis dotyczący skutków nieprzeprowadzenia audytu zewnętrznego, polegających na możliwości wstrzymania finansowania lub zmniejszenia wysokości przekazywanych środków. Brak takiego uregulowania w ustawie uniemożliwiał wyciąganie konsekwencji za niestosowanie się do wymagań związanych z terminami przeprowadzania audytów.

Powyższy przepis stanowi realizację zaleceń z przeprowadzonej w 2012 r. kontroli Najwyższej Izby Kontroli w obszarze wydatkowania środków finansowych na naukę w latach 2009–2011. We wnioskach z kontroli NIK zaleciła rozważenie podjęcia działań legislacyjnych na rzecz określenia w ustawie sankcji za nieprzeprowadzenie audytów zewnętrznych.

Brak terminowego przeprowadzenia audytu zewnętrznego przez Narodowe Centrum Nauki i Narodowe Centrum Badań i Rozwoju będzie mógł stanowić podstawę do zmniejszenia wysokości przekazanych środków (nie więcej niż o 10%) na pokrycie bieżących

kosztów zarządzania, o których mowa w art. 7 pkt 2 i art. 8 pkt 2 ustawy, na rok następujący po roku, w którym wymagane było przeprowadzenie audytu.

Podobne sankcje będą groziły jednostkom naukowym, w przypadku których nieprzeprowadzenie w terminie audytu zewnętrznego będzie mogło stanowić podstawę do zmniejszenia wysokości dotacji na utrzymanie potencjału badawczego (nie więcej niż o 10%) na rok następujący po roku, w którym wymagane było przeprowadzenie audytu.

Jednocześnie należy zauważyć, że nieterminowe przeprowadzenie audytu zewnętrznego stanowi naruszenie przepisów ustawy o zasadach finansowania nauki. Wobec Dyrektorów Centrów, w przypadku tego rodzaju naruszenia, będą mogły zostać wyciągnięte konsekwencje na podstawie następujących przepisów:

- 1) art. 9 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju (Dz. U. Nr 96, poz. 616, z późn. zm.), zgodnie z którym Minister odwołuje Dyrektora NCBR „w przypadku działania niezgodnego z prawem, zasadami rzetelności, gospodarności i celowości oraz zasadami etyki naukowej”;
- 2) art. 9 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Nauki (Dz. U. Nr 96, poz. 617, z późn. zm.), zgodnie z którym Minister odwołuje Dyrektora NCN „w przypadku działania niezgodnego z prawem lub zasadami rzetelności i gospodarności”.

Art. 45 i art. 46

Zaproponowano nową redakcję art. 45 dotyczącego procedury przyznawania kategorii naukowej jednostkom naukowym.

Zgodnie z nowym brzmieniem artykułu organy Komitetu Ewaluacji Jednostek Naukowych (Komisje) będą podejmowały uchwały w sprawie przyznawania poszczególnym jednostkom naukowym kategorii naukowej, po przeprowadzeniu kompleksowej oceny jakości działalności naukowej i badawczo-rozwojowej jednostek naukowych.

Do tej pory Komisje były obowiązane do zasięgnięcia opinii zespołów ewaluacji przed podjęciem uchwały. Biorąc pod uwagę fakt, że zgodnie z ustawą zadaniem zespołów ewaluacji jest przeprowadzenie oceny na podstawie informacji przedstawionych w ankiecie jednostki naukowej, nie ma uzasadnienia dla zasięgnięcia opinii po zakończeniu całego procesu, tym bardziej, że ostateczna ocena ustalana przez Komisje KEJN wynika z zastosowania algorytmu bazującego na wynikach przeprowadzonej przez zespoły ewaluacji oceny poszczególnych jednostek.

Zmiana spowoduje uproszczenie i skrócenie procedury.

Do ust. 2 przeniesiono przepis wskazujący, że Przewodniczący Komitetu Ewaluacji Jednostek Naukowych występuje do Ministra z wnioskami o przyznanie jednostkom naukowym kategorii naukowej w terminie 14 dni od dnia podjęcia przez Komisję uchwały w tej sprawie.

W konsekwencji tych zmian uchylony zostanie art. 46.

Art. 47 ust. 1 i 1a

Obecnie art. 47 nie precyzuje okresu, na jaki jest przyznawana kategoria naukowa, przy czym art. 41 ust. 1 ustawy określa, że kompleksowa ocena jest przeprowadzana nie rzadziej niż co 4 lata. W celu wyeliminowania wątpliwości związanych z tym okresem zaproponowano doprecyzowanie, z którego wynika, że Minister przyznaje kategorię naukową jednostkom naukowym, w drodze decyzji, na okres do dnia przyznania kategorii naukowej na podstawie kolejnej kompleksowej oceny, przy czym termin przeprowadzenia oceny będzie nadal ogłaszany w drodze komunikatu opublikowanego na stronie podmiotowej Ministra w Biuletynie Informacji Publicznej.

Jednocześnie wprowadzono zastrzeżenie, że nieubieganie się przez jednostkę naukową o przyznanie kategorii naukowej w ramach kolejnej kompleksowej oceny będzie skutkowało utratą poprzednio przyznanej kategorii naukowej.

Art. 50

Ze względu na powołanie Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego jako organu przedstawicielskiego nauki i szkolnictwa wyższego, na podstawie ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym, niezbędna okazała się modyfikacja i rozdzielenie zadań Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego (RGNiSW) oraz Komitetu Polityki Naukowej (KPN), powołanego na podstawie ustawy o zasadach finansowania nauki, oraz wprowadzenie przepisów dotyczących składu KPN, wymagań, jakie muszą spełniać członkowie KPN, trybu ich powoływania i odwoływania, czasu trwania kadencji. Doprecyzowanie przepisów dotyczących powoływania i prac KPN jest pożądane ze względu na fakt, że wraz z Komitetem Ewaluacji Jednostek Naukowych, stanowią organy opiniodawczo-doradcze Ministra. Wskazany jest zatem podobny poziom szczegółowości w regulowaniu składu, trybu powoływania i odwoływania oraz zadań obu Komitetów.

KPN będzie nadal powoływany przez ministra właściwego do spraw nauki. W skład Komitetu wejdzie dwunastu członków zgłoszonych przez jednostki naukowe posiadające najwyższą kategorię naukową A+ lub A. Kandydatem będzie mogła zostać osoba posiadająca

co najmniej stopień naukowy doktora habilitowanego. Kadencja KPN będzie trwała dwa lata. Ta sama osoba będzie mogła pełnić funkcję członka Komitetu nie dłużej niż przez dwie kolejne kadencje.

Minister właściwy do spraw nauki określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb wyłaniania kandydatów na członków KPN oraz sposób powoływania członków, kierując się zasadami zapewnienia zrównoważonej reprezentacji różnych dziedzin naukowych, różnych rodzajów jednostek naukowych, a także różnych dziedzin życia społeczno-gospodarczego.

W nowym art. 50a określono również wymagania, jakie musi spełnić każdy z kandydatów. Członkiem KPN będzie mogła być osoba, która korzysta z pełni praw publicznych, cieszy się nieposzlakowaną opinią, przestrzega zasad etyki naukowej i nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe.

Członkostwa w KPN nie będzie można łączyć z członkostwem w organach Narodowego Centrum Nauki oraz Narodowego Centrum Badań i Rozwoju. Dodatkowo członkiem KPN nie będzie mogła zostać również osoba pełniąca funkcję:

- 1) rektora, prorektora lub kierownika podstawowej jednostki organizacyjnej uczelni;
- 2) dyrektora instytutu naukowego Polskiej Akademii Nauk;
- 3) dyrektora instytutu badawczego;
- 4) prezesa lub wiceprezesa Polskiej Akademii Nauk;
- 5) prezesa lub wiceprezesa Polskiej Akademii Umiejętności;
- 6) przewodniczącego lub wiceprzewodniczącego Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów;
- 7) przewodniczącego lub wiceprzewodniczącego Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego;
- 8) przewodniczącego lub wiceprzewodniczącego Rady Głównej Instytutów Badawczych;
- 9) członka Polskiej Komisji Akredytacyjnej;
- 10) członka Komitetu Ewaluacji Jednostek Naukowych.

W nowym art. 50b uregulowano również kwestię wygaśnięcia i utraty członkostwa w KPN. Członkostwo w KPN będzie wygasło w następujących przypadkach:

- 1) śmierci;
- 2) złożenia rezygnacji;
- 3) niespełniania choćby jednego z wymagań nałożonych na członków KPN;
- 4) nieuczestniczenia w pracach Komitetu przez okres dłuższy niż 6 miesięcy;

5) objęcia wskazanych wyżej funkcji.

Zgodnie z propozycją zawartą w art. 50c na członkach KPN będzie spoczywał obowiązek złożenia Przewodniczącemu oświadczenia, w którym zobowiązują się działać bezstronnie w interesie publicznym, oraz oświadczenia, że nie będą wykorzystywać i udostępniać osobom trzecim informacji uzyskanych w trakcie realizacji zadań. Niezłożenie oświadczeń będzie mogło stanowić powód odwołania członka KPN przed upływem kadencji.

Minister będzie mógł odwołać członka KPN przed upływem kadencji na wniosek Przewodniczącego także w przypadku niewnoszenia przez niego należytego wkładu w prace Komitetu. W przypadku wygaśnięcia członkostwa w KPN lub odwołania przed upływem kadencji na miejsce tego członka będzie powoływana na okres do końca kadencji nowa osoba, spośród kandydatów zgłoszonych na daną kadencję.

Członkowie KPN nie będą mogli uczestniczyć w postępowaniach dotyczących zatrudniających ich jednostek naukowych lub jednostek, z którymi łączą ich sprawy zawodowe lub w których jest zatrudniona osoba pozostająca z nimi w związku małżeńskim, pokrewieństwie lub powinowactwie do drugiego stopnia albo w takim stosunku prawnym, że wynik sprawy może mieć wpływ na jej prawa i obowiązki.

Uregulowano również zasadę rotacyjnego przewodniczenia pracom KPN. Pracami Komitetu będzie kierował Przewodniczący, wybierany przez Komitet spośród jego członków na 6 miesięcy.

Do zadań Przewodniczącego będzie należało: zwoływanie i przewodniczenie obradom KPN, reprezentowanie Komitetu na zewnątrz, a także zapewnienie sprawnego funkcjonowania KPN i terminowego wykonywania zadań.

Zadania realizowane przez KPN zostaną rozszerzone m.in. o sprawy związane z przygotowaniem raportów na temat stanu nauki w Polsce, barier w jej rozwoju oraz rekomendacji służących skutecznemu prowadzeniu polityki naukowej, przeprowadzaniem ewaluacji programów i przedsięwzięć ustanowionych przez Ministra, wyrażaniem opinii w sprawach związanych z polityką inwestycyjną w zakresie infrastruktury badawczej oraz oceną efektywności wykorzystania krajowej infrastruktury badawczej i udziału w międzynarodowych przedsięwzięciach w zakresie infrastruktury badawczej zlokalizowanej w kraju lub za granicą.

Minister właściwy do spraw nauki określi, w drodze zarządzenia, regulamin działania KPN, określając tryb działania Komitetu i wyboru Przewodniczącego, tryb

przygotowywania dokumentów i opinii, terminy i sposób organizowania posiedzeń oraz mając na uwadze rodzaj i zakres zadań Komitetu oraz konieczność zapewnienia terminowej ich realizacji.

W ramach nowelizacji ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym z zadań Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego zostaną usunięte m.in. zadania związane z opiniowaniem wniosków o finansowanie inwestycji w zakresie dużej infrastruktury badawczej oraz sprawozdań z ich wykorzystania.

Art. 52 ust. 2

Katalog zespołów opiniodawczych powoływanych przez ministra właściwego do spraw nauki został uzupełniony o Radę Młodych Naukowców. Zadaniem Rady będzie wspieranie ministra właściwego do spraw nauki w działaniach służących rozwojowi kariery młodych naukowców oraz osób rozpoczynających karierę naukową.

Obecnie Rada Młodych Naukowców jest organem pomocniczym działającym od lutego 2010 r., utworzonym przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego na podstawie art. 7 ust. 4 pkt 5 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów (Dz. U. z 2012 r. poz. 392).

6. Upoważnienia do wydania aktów wykonawczych

W związku z proponowanymi zmianami przepisów ustawy o zasadach finansowania nauki niezbędna będzie nowelizacja lub wydanie przez ministra właściwego do spraw nauki następujących aktów wykonawczych:

- 1) rozporządzenia w sprawie szczegółowych kryteriów i trybu oceny wniosków o wpisanie przedsięwzięcia do Polskiej Mapy Drogowej Infrastruktury Badawczej;
- 2) rozporządzenia w sprawie szczegółowego zakresu informacji przekazywanych, przetwarzanych i udostępnianych w Systemie Informacji o Nauce;
- 3) rozporządzenia w sprawie sposobu ustalania wysokości dotacji oraz rozliczania środków finansowych przyznawanych na utrzymanie potencjału badawczego oraz na działalność jednostek naukowych uczelni, jednostek naukowych Polskiej Akademii Nauk, instytutów badawczych i międzynarodowych instytutów naukowych polegającą na prowadzeniu badań naukowych lub prac rozwojowych oraz zadań z nimi związanych, służących rozwojowi młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich,

- finansowanych w wewnętrznym trybie konkursowym oraz na utrzymanie potencjału badawczego jednostek naukowych z tytułu przypadków losowych;
- 4) rozporządzenia w sprawie szczegółowych kryteriów i trybu przyznawania oraz rozliczania środków finansowych na finansowanie utrzymania specjalnego urządzenia badawczego oraz utrzymania infrastruktury informatycznej nauki, na działalność związaną z zapewnieniem dostępu do informacji naukowej, na finansowanie kosztów restrukturyzacji jednostek naukowych;
  - 5) rozporządzenia w sprawie szczegółowych kryteriów i trybu przyznawania oraz rozliczania środków finansowych na finansowanie inwestycji;
  - 6) rozporządzenia w sprawie szczegółowych kryteriów i trybu przyznawania oraz rozliczania środków finansowych na finansowanie współpracy z zagranicą;
  - 7) rozporządzenia w sprawie szczegółowych kryteriów i trybu przyznawania oraz rozliczania środków finansowych na działalność upowszechniającą naukę;
  - 8) rozporządzenia w sprawie szczegółowych kryteriów i trybu przyznawania nagród za wybitne osiągnięcia naukowe lub naukowo-techniczne;
  - 9) rozporządzenia w sprawie kryteriów i trybu przyznawania stypendiów naukowych dla wybitnych młodych naukowców;
  - 10) rozporządzenia w sprawie wysokości wynagrodzenia członków Komitetu Ewaluacji Jednostek Naukowych, Komitetu Polityki Naukowej, zespołów ewaluacji i zespołów powoływanych przez ministra właściwego do spraw nauki oraz recenzentów i ekspertów.

7. Przepisy zmieniające

Ze względu na projektowane zmiany w ustawie o zasadach finansowania nauki niezbędna jest nowelizacja następujących aktów prawnych:

- 1) ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. Nr 96, poz. 618, z późn. zm.)

W art. 43 ust. 7 zaproponowano zobowiązanie do ogłaszania informacji o konkursie o zatrudnienie pracownika na stanowiska naukowe nie tylko na stronie podmiotowej ministra właściwego do spraw nauki w Biuletynie Informacji Publicznej, ale także na stronie internetowej Komisji Europejskiej w europejskim portalu dla mobilnych naukowców przeznaczonym do publikacji ofert pracy naukowców.

- 2) ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz. U. Nr 96, poz. 619, z późn. zm.)

W art. 91 ust. 5 zaproponowano zobowiązanie do ogłaszania informacji o konkursie o zatrudnienie pracownika na stanowiska naukowe nie tylko na stronie podmiotowej ministra właściwego do spraw nauki w Biuletynie Informacji Publicznej, ale także na stronie internetowej Komisji Europejskiej w europejskim portalu dla mobilnych naukowców przeznaczonym do publikacji ofert pracy naukowców.

- 3) ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju (Dz. U. Nr 96, poz. 616, z późn. zm.)

W art. 30 ust. 1 zaproponowano dodanie ust. 4a wprowadzającego do zadań NCBR możliwość finansowania badań stosowanych realizowanych w formie niepodlegających współfinansowaniu z zagranicznych środków finansowych projektów badawczych realizowanych w ramach programów lub inicjatyw międzynarodowych ogłaszanych we współpracy dwu- lub wielostronnej albo projektów badawczych realizowanych przy wykorzystaniu przez polskie zespoły badawcze wielkich międzynarodowych urządzeń badawczych.

Proponowana zmiana ma na celu zapewnienie symetrii między zadaniami obu agencji wykonawczych.

Ponadto w art. 40 ust. 2 wskazano, że od decyzji Dyrektora NCBR w sprawie przyznania środków finansowych na wykonanie projektu lub promesy finansowania, o której mowa w art. 37 ust. 2 ustawy o NCBR, w przypadku naruszenia procedury konkursowej lub innych naruszeń formalnych wnioskodawcy będzie przysługiwało odwołanie do komisji odwoławczej Rady NCBR, w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji lub promesy.

Zmiana ta ma na celu dostosowanie wyżej wymienionej ustawy do przepisów ustawy o zasadach finansowania nauki.

- 4) ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Nauki (Dz. U. Nr 96, poz. 617, z późn. zm.)

W art. 33 ust. 2 wskazano, że od decyzji Dyrektora NCN w przypadku naruszenia procedury konkursowej lub innych naruszeń formalnych wnioskodawcy będzie przysługiwało odwołanie do Komisji Odwoławczej Rady NCN, w terminie 14 dni od dnia doręczenia informacji o wynikach konkursu.

Zmiana ta ma na celu dostosowanie wyżej wymienionej ustawy do przepisów ustawy o zasadach finansowania nauki.

8. Przepisy przejściowe i końcowe

Do postępowań wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy będą stosowane przepisy dotychczasowe.

Aby zapewnić sprawne wprowadzanie danych do Systemu Informacji o Nauce zaproponowano przepis, zgodnie z którym jednostki naukowe uzupełnią stosowne informacje w Systemie w terminie do 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy nowelizującej.

Jednocześnie określono, że dane te wprowadza się za okres od dnia 1 stycznia 2013 r., a następnie zgodnie z art. 4c ust. 6 ustawy będą one systematycznie uzupełniane i aktualizowane.

Aby zapewnić sprawne przejęcie zadań przez Komitet Polityki Naukowej powołany na mocy zmienionych przepisów o zasadach finansowania nauki, KPN powołany przed dniem wejścia w życie nowelizacji będzie pełnił obowiązki do czasu wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 50 ust. 2, nie dłużej jednak niż przez 3 miesiące od dnia wejścia w życie nowelizacji.

Zakłada się, że niniejsza ustawa wejdzie w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.

9. Opinia o zgodności projektu ustawy z prawem UE

Minister Spraw Zagranicznych w pismach z dnia 6 listopada 2013 r. (sygn. DPUE-920-254.2013/19 oraz DPUE-920-254.2013/22) stwierdził, że projekt ustawy o zmianie ustawy o zasadach finansowania nauki oraz niektórych innych ustaw jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

I. Podmioty, na które oddziałuje projektowana regulacja

Projekt ustawy o zmianie ustawy o zasadach finansowania nauki oraz niektórych innych ustaw oddziałuje na:

- 1) podmioty uprawnione do aplikowania o środki finansowe z budżetu nauki:
  - a) jednostki naukowe¹⁾ (ok. 1000),
  - b) uczelnie²⁾ (443, w tym m.in.: 134 uczelnie publiczne i 301 uczelni niepublicznych),
  - c) podmioty działające na rzecz nauki³⁾ (w zależności od liczby złożonych wniosków o finansowanie działalności upowszechniającej naukę w danym roku);
- 2) Polską Akademię Nauk, Narodowe Centrum Badań i Rozwoju – w zakresie zmian w ustawach regulujących ich działanie;
- 3) organy administracji publicznej, w szczególności ministrów nadzorujących instytuty badawcze.

II. Konsultacje społeczne

W ramach otwartych i ogólnodostępnych konsultacji Projekt ustawy o zmianie ustawy o zasadach finansowania nauki oraz niektórych innych ustaw został zamieszczony, zgodnie z wymogami art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.), w Biuletynie Informacji Publicznej na stronach internetowych Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, w zakładce Rządowy proces legislacyjny, stosownie do przepisów uchwały nr 49 Rady Ministrów z dnia 19 marca 2002 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. Nr 13, poz. 221, z późn. zm.).

Nie wniesiono zgłoszeń w trybie ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa.

¹⁾ W związku z faktem, że nie wszystkie jednostki naukowe funkcjonujące w Polsce wnioskują o przyznanie środków finansowych z budżetu państwa na naukę i tym samym nie jest możliwe precyzyjne określenie ich liczby, najbardziej miarodajne jest odniesienie do prowadzonej w bieżącym roku kompleksowej oceny działalności naukowej i badawczo-rozwojowej jednostek naukowych. Do oceny parametrycznej w 2013 r. zostały dopuszczone 963 jednostki naukowe.

²⁾ Dane z systemu „POL-on” wg stanu na dzień 4 października 2013 r. W łącznej sumie 443 uczelni należy również uwzględnić 8 działających uczelni kościelnych.

³⁾ W 2012 r. środki finansowe z budżetu nauki na działalność upowszechniającą naukę otrzymało 337 podmiotów.

Projekt został skonsultowany z podmiotami, na które oddziaływać będzie projektowana regulacja, oraz z organizacjami samorządów zawodowych, organizacjami przedsiębiorców, a także organizacjami pozarządowymi, które zajmują się działalnością na rzecz rozwoju nauki:

- 1) Centralną Komisją do Spraw Stopni i Tytułów;
- 2) Radą Główną Nauki i Szkolnictwa Wyższego;
- 3) Konferencją Rektorów Akademickich Szkół Polskich;
- 4) Konferencją Rektorów Zawodowych Szkół Polskich;
- 5) Konferencją Rektorów Publicznych Szkół Zawodowych;
- 6) Konferencją Rektorów Polskich Uczelni Technicznych;
- 7) Konferencją Episkopatu Polski;
- 8) Polską Akademią Nauk;
- 9) Radą Główną Instytutów Badawczych;
- 10) Polską Akademią Umiejętności;
- 11) Komitetem Polityki Naukowej;
- 12) Komitetem Ewaluacji Jednostek Naukowych;
- 13) Narodowym Centrum Badań i Rozwoju;
- 14) Narodowym Centrum Nauki;
- 15) Radą Młodych Naukowców;
- 16) Krajową Reprezentacją Doktorantów i Porozumieniem Doktorantów Uczelni Technicznych;
- 17) Parlamentem Studentów RP;
- 18) Fundacją na Rzecz Nauki Polskiej;
- 19) Niezależnym Zrzeszeniem Studentów;
- 20) Zrzeszeniem Studentów Polskich.

Ponadto projekt został przekazany do zaopiniowania następującym partnerom społecznym:

- 1) Pracodawcom Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) Business Centre Club;
- 3) Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych Lewiatan;
- 4) Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”;
- 5) Ogólnopolskiemu Porozumieniu Związków Zawodowych;
- 6) Radzie Szkolnictwa Wyższego i Nauki Związku Nauczycielstwa Polskiego;

- 7) Forum Związków Zawodowych;
- 8) Wolnym Związkiem Zawodowym „Sierpień 80”;
- 9) Niezależnemu Samorządnemu Związkowi Zawodowemu „Solidarność”;
- 10) Radzie Działalności Pożytku Publicznego przy Ministrze Pracy i Polityki Społecznej;
- 11) Obywatelom Nauki.

OMÓWIENIE NAJWAŻNIEJSZYCH UWAG ZGŁOSZONYCH W RAMACH KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

1. Finansowanie inwestycji w zakresie dużej infrastruktury badawczej

Uwagi dotyczące Polskiej Mapy Drogowej Infrastruktury Badawczej zgłosili: Krajowa Sekcja Nauki NSZZ „Solidarność”, Obywatele Nauki, Konfederacja Pracodawców Prywatnych Lewiatan, Rada Główna Instytutów Badawczych.

Uwagi zgłoszone przez partnerów społecznych dotyczyły przede wszystkim konieczności uwzględnienia w procesie decyzyjnym opinii tych samych partnerów społecznych co w przypadku Krajowego Programu Badań. Jednak w ocenie MNiSW przy tworzeniu Polskiej Mapy Drogowej Infrastruktury Badawczej nie będzie konieczne zasięgnięcie opinii podmiotów konsultujących Program, gdyż jednym z kryteriów oceny wniosków będzie zgodność przedsięwzięcia z Krajowym Programem Badań.

W odniesieniu do propozycji nowych regulacji dotyczących finansowania inwestycji uwagi zgłosili: Rada Główna Instytutów Badawczych, Konferencja Rektorów Polskich Uczelni Technicznych i Komitet Polityki Naukowej. Uwaga dotycząca uwzględnienia w nowym art. 22a ustawy zaliczenia do kosztów zakupu oraz wytworzenia aparatury naukowo-badawczej niestanowiącej dużej lub strategicznej infrastruktury badawczej „środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych” została uwzględniona ze względu na fakt, że obecnie aparatura naukowo-badawcza jest wyposażana w różnego rodzaju oprogramowanie, nabywane również jako dodatkowe wyposażenie urządzeń, niezbędne do ich funkcjonowania. Również uwaga KRPUT dotycząca uwzględnienia finansowania aparatury naukowo-badawczej w ramach środków na badania realizowane przez młodych naukowców i uczestników studiów doktoranckich (art. 18 ust. 1 pkt 3) została uwzględniona.

2. Zwiększenie stopnia koncentracji środków finansowych przeznaczonych na upowszechnianie nauki

W odniesieniu do działalności upowszechniającej naukę (DUN) uwagi zgłoszone przez: Obywateli Nauki i jednostki naukowe dotyczyły kwestii zachowania finansowania bibliotek naukowych niewchodzących w skład jednostek naukowych. Podobne uwagi zostały zgłoszone również w ramach uzgodnień międzyresortowych i w całości uwzględnione.

Pozostałe uwagi dotyczące DUN, zgłoszone przez Prezesa Polskiej Akademii Nauk, dotyczyły w szczególności objęcia finansowaniem bibliotek naukowych wchodzących w skład jednostek naukowych, jednak ze względu na fakt, że jednostki naukowe otrzymują środki finansowe na upowszechnianie nauki w ramach dotacji na utrzymanie potencjału badawczego (działalność statutowa), zdecydowano o nieuwzględnieniu tej uwagi. Postulowano również objęcie finansowaniem w ramach DUN (Obywatele Nauki) utrzymania i poszerzania zasobów bibliotecznych, w tym zasobów elektronicznych. Propozycji nie uwzględniono, gdyż byłoby to finansowanie działalności statutowej bibliotek.

3. Usprawnienie procedur i zasad przyznawania środków finansowych na naukę

Propozycje dotyczące trybu przyznawania i rozliczania środków na naukę, polegające na ograniczeniu roli zespołów oceniających w przypadku możliwości przyznawania środków finansowych na podstawie mierzalnych danych uwzględnianych w algorytmach, wzbudziły zastrzeżenia Rady Głównej Instytutów Badawczych, PKPP Lewiatan, Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego i Komitetu Polityki Naukowej.

Głównym zastrzeżeniem jest rezygnacja z wydawania decyzji administracyjnych, w przypadkach gdy określenie wysokości środków nastąpi wyłącznie na podstawie danych liczbowych ujętych w odpowiednim algorytmie. Dodatkowo jako wadę rozwiązania wskazano brak trybu odwoławczego od przyznawanych w ten sposób dotacji. Po analizie uwag zdecydowano o pozostawieniu zaproponowanych przepisów bez większych zmian. W ocenie MNiSW zasięganie opinii, w przypadku gdy wysokość dotacji zależy od algorytmu nieobejmującego żadnych elementów uznaniowych, jest zbędne.

Ponadto brak decyzji administracyjnej nie oznacza odebrania jednostce naukowej prawa do zwrócenia się do Ministra z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy, co wskazano w art. 14. Co więcej ewentualne pomyłki w kwotach przyznanych dotacji mogą być spowodowane wyłącznie błędnymi danymi przedstawionymi przez jednostki naukowe,

natomiast w przypadku kwot nienależnie pobranych sankcje określają odpowiednie przepisy o finansach publicznych.

W odniesieniu do trybu przyznawania środków finansowych na naukę Obywatele Nauki podnieśli również zastrzeżenie dotyczące jawności danych recenzentów i ekspertów oceniających wnioski. Biorąc również pod uwagę fakt, że wnioskodawcy ubiegający się o środki finansowe z budżetu nauki mają zagwarantowany dostęp do każdego dokumentu, w tym także do recenzji i innych dokumentów powstałych przy rozpoznawaniu ich wniosku, a nazwiska członków organów doradczych ministra właściwego do spraw nauki oraz zespołów opiniodawczych i specjalistycznych, powoływanych na mocy ustawy o zasadach finansowania nauki, są każdorazowo publikowane w Dzienniku Urzędowym Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz na stronie internetowej resortu, obowiązek zapewniania dostępu do informacji o działaniach Ministra i obsługującego go urzędu należy uznać za spełniony.

Krajowa Sekcja Nauki NSZZ „Solidarność” oraz Prezes Polskiej Akademii Nauk zwrócili również uwagę na propozycje przepisów dotyczące katalogu przekształceń jednostek naukowych, opisanych w art. 18 ust. 2. W ocenie resortu nauki restrukturyzacja powinna prowadzić do poprawy jakości i efektywności jednostek naukowych, nie zaś do ich likwidacji. Jednak jeżeli jednostka naukowa otrzymuje kategorię C i nie jest w stanie się zrestrukturyzować dla podniesienia jakości badań naukowych lub jej dalsze funkcjonowanie jest bezprzedmiotowe ze względu na niską efektywność naukową, to finansowanie takiego podmiotu z budżetu nauki nie ma dalszego uzasadnienia. Nie wyklucza się możliwości działań restrukturyzacyjnych bez konieczności przekształcania jednostki – katalog przekształceń nie ma charakteru zamkniętego, w związku z czym nie będzie stanowił przeszkody dla finansowania wewnętrznych działań restrukturyzacyjnych podejmowanych przez daną jednostkę, tj. bez konieczności dokonywania przekształceń tej jednostki w inny rodzaj jednostki naukowej. Dodatkowo jednostki naukowe kategorii C będą mogły otrzymywać środki na restrukturyzację.

W odniesieniu do propozycji ustawowego określenia elementów wpływających na wysokość dotacji na utrzymanie potencjału badawczego Komitet Polityki Naukowej, Rada Główna Instytutów Badawczych oraz PKPP Lewiatan zgłosiły szczegółowe uwagi dotyczące poszczególnych elementów, jak np. wpływu rodzaju jednostki naukowej na wysokość dotacji. Jednak w opinii MNiSW rodzaj jednostki uwzględniany przez odpowiedni współczynnik, uwzględniający zadania różnych rodzajów jednostek naukowych i specyfikę ich działalności, powinien pozostać. Należy nadmienić, że w procesie oceny działalności jednostek naukowych

i przyznawania kategorii naukowych stosowane są zróżnicowane kryteria, w zależności od rodzaju jednostki naukowej.

Najwięcej wątpliwości zgłoszono w odniesieniu do propozycji ograniczenia przyznawania środków finansowych dla najsłabszych jednostek naukowych oraz czasowego ograniczenia przyznawania dotacji na restrukturyzację. Uwagi zgłoszone przez Krajową Sekcję Nauki NSZZ „Solidarność”, Radę Główną Instytutów Badawczych oraz Prezesa Polskiej Akademii Nauk wskazywały na znaczne ograniczenie dotacji statutowej (6 miesięcy roku następującego po roku przyznania kategorii C oraz połowa wysokości dotacji). Należy podkreślić, że celem zmiany ustawy o zasadach finansowania nauki jest koncentracja środków budżetowych na najlepszych jednostkach naukowych, a tym samym przyspieszenie restrukturyzacji jednostek słabych. Co więcej będą one mogły otrzymać dodatkowe środki na cele związane z restrukturyzacją. Pierwotna propozycja przepisów wskazywała możliwość uzyskania takiej dotacji wyłącznie na rok następujący po roku przyznania kategorii C. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom środowiska naukowego, zdecydowano także o odstąpieniu od ograniczenia czasowego.

Propozycje modyfikacji przepisów dotyczących upoważnienia do wydania rozporządzenia określającego kryteria przyznawania środków finansowych na utrzymanie specjalnych urządzeń badawczych nie wzbudziły znacznych wątpliwości. Zastrzeżenia Rady Głównej Instytutów Badawczych i Prezesa Polskiej Akademii Nauk dotyczyły możliwości finansowania SPUB w uczelniach, a nie tylko w samych jednostkach naukowych, i zostały uwzględnione.

4. Rozszerzenie dostępu do informacji o finansowaniu nauki w Polsce przez zintegrowanie informatycznego systemu zarządzania nauką

Szczegółowe zastrzeżenia odnoszące się do Systemu Informacji o Nauce i prowadzonego w jego ramach centralnego wykazu pracowników naukowych zgłosiły m.in.: Rada Główna Instytutów Badawczych, Komitet Ewaluacji Jednostek Naukowych, Komitet Polityki Naukowej, Obywatele Nauki, Rada Młodych Naukowców oraz Konferencja Rektorów Polskich Uczelni Technicznych.

Uwagi dotyczyły m.in. odpowiedzialności kierownika jednostki za rzetelność i terminowość wprowadzania danych do Systemu, w sytuacji gdy System nie działa prawidłowo. Jednak art. 4c precyzyjnie wskazuje, że za prawidłowe działanie Systemu odpowiedzialność ponosi minister właściwy do spraw nauki, w związku z czym zgłoszone

zastrzeżenia nie zostały uwzględnione. Ponadto uwagi dotyczyły zdefiniowania „pracownika naukowego” oraz dokładnego określenia, których pracowników jednostki naukowe powinny zgłaszać w Systemie. Ze względu na fakt, że art. 4c ust. 4 precyzyjnie wskazuje zarówno pracowników naukowych, którzy powinni być zgłaszani w poszczególnych rodzajach jednostek naukowych, jak i wskazuje, że przepis dotyczy osób zatrudnionych w jednostkach naukowych przy realizacji badań naukowych lub prac rozwojowych w ramach stosunku pracy, uwag nie uwzględniono.

Zaproponowano również umieszczanie w Systemie danych osób nieposiadających stopnia naukowego, uczestniczących w badaniach naukowych. Uwagę uwzględniono.

Uwzględniono również uwagę dotyczącą doprecyzowania kwestii zamieszczania w centralnym wykazie pracowników naukowych informacji o podstawowym i dodatkowym miejscu pracy. W ocenie MNiSW zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 33 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym podstawowe miejsce pracy to uczelnia albo jednostka naukowa, w której nauczyciel akademicki lub pracownik naukowy jest zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy, wskazana w akcie stanowiącym podstawę zatrudnienia jako podstawowe miejsce pracy; przy czym w tym samym czasie podstawowe miejsce pracy może być tylko jedno. Nie należy jednocześnie pojęcia podstawowego miejsca pracy utożsamiać z oświadczeniem o wyrażeniu zgody na zaliczenie do liczby pracowników zatrudnionych w danej jednostce przy realizacji badań naukowych lub prac rozwojowych.

Wśród uwag znalazło się również zastrzeżenie co do wymogu podawania numeru PESEL w centralnym systemie pracowników naukowych. Uwag nie uwzględniono ze względu na fakt, że jest to dana niezbędna do prawidłowej weryfikacji osób zatrudnionych w jednostkach naukowych i nie będzie to informacja publicznie dostępna. W wyniku analizy zgłoszonych uwag zaproponowano zmiany w projekcie ustawy, polegające m.in. na doprecyzowaniu katalogu danych o działalności naukowej lub badawczo-rozwojowej, które będą gromadzone w Systemie, oraz zakresu ich udostępniania, wskazania, na których jednostkach będzie ciążył obowiązek wprowadzania danych, doprecyzowano także zakres danych umieszczanych w centralnym wykazie pracowników naukowych i katalogu podmiotów, którym będzie przysługiwał dostęp do danych wprowadzanych do Systemu.

5. Pozostałe zmiany modyfikujące, precyzujące i porządkujące istniejące przepisy

Partnerzy społeczni zgłosili również szereg szczegółowych zastrzeżeń do proponowanych zmian porządkujących.

Dotyczyły one m.in. proponowanego usunięcia definicji działalności statutowej w art. 2 pkt 7 – w wyniku zgłoszonych uwag MNiSW zdecydowało o pozostawieniu obecnie obowiązującego przepisu bez zmian.

Propozycja zmiany definicji młodego naukowca w art. 2 pkt 19 przyniosła rozbieżne stanowiska partnerów społecznych, m.in.: Komitetu Polityki Naukowej, Rady Głównej Instytutów Badawczych, Rady Młodych Naukowców oraz Obywateli Nauki. Głównym zastrzeżeniem był brak spójności między definicją młodego naukowca w ustawie o zasadach finansowania nauki i definicją osoby rozpoczynającej karierę naukową, a także sztywne określenie progu wieku – 35. roku życia. Po analizie uwag MNiSW zdecydowało się pozostawić dotychczasowe brzmienie definicji młodego naukowca, tj. osoby prowadzącej działalność naukową, która nie ukończyła 35. roku życia, i uwzględnić w proponowanych zmianach definicję osoby rozpoczynającej karierę naukową w rozumieniu ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Nauki.

W związku z tym doprecyzowano, że programy i przedsięwzięcia ustanawiane przez Ministra obejmują zarówno inicjatywy ukierunkowane na wspieranie młodych naukowców, jak i osób rozpoczynających karierę naukową. Zadania Rady Młodych Naukowców będą obejmować również działania służące rozwojowi kariery naukowej osób ją rozpoczynających.

W wyniku zgłoszonych uwag, m.in. przez Business Center Club, Radę Główną Instytutów Badawczych oraz Komitet Polityki Naukowej i Komitet Ewaluacji Jednostek Naukowych, zdecydowano o dołączeniu do grona podmiotów opiniujących Krajowy Program Badań: Konferencji Rektorów Zawodowych Szkół Polskich oraz Komitetu Polityki Naukowej, jako organu doradczego Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

W następstwie uwag zgłoszonych w ramach konsultacji społecznych przez środowisko naukowe i przedsiębiorców wprowadzono w art. 18 ust. 1 lit. h przepis wskazujący, że finansowanie działalności statutowej obejmuje także działania związane z komercjalizacją wyników działalności naukowej i badawczo-rozwojowej dotyczące w szczególności: analiz potrzeb rynku, badania i ekspertyz stanu techniki, analiz możliwości ochrony patentowej efektów działalności, przygotowania projektów komercjalizacji.

Zgłoszono również wątpliwości w odniesieniu do zmian zaproponowanych w art. 5 dotyczących zmiany w pkt 4. W opinii partnerów społecznych zmiana ta umożliwia finansowanie działalności statutowej innych podmiotów niż jednostki naukowe. Uwagi zgłosili m.in. Prezes Polskiej Akademii Nauki, Rada Główna Instytutów Badawczych, Obywatele Nauki, Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Komitet Polityki Naukowej.

Zastrzeżenia te nie zostały uwzględnione ze względu na fakt, że istnieją np. uczelnie bez określonej struktury wydziałowej i wówczas dotacja przyznawana będzie uczelni. Nie uwzględniono również zastrzeżeń dotyczących wykreślenia pkt 5 w art. 5, ze względu na to, że proponowana zmiana ma charakter poprawki technicznej – art. 18 ust. 1 pkt 3 dokładnie precyzuje to zadanie jako mieszczące się w ramach finansowania działalności statutowej i nie ulega zmianie w proponowanej nowelizacji.

Ponadto partnerzy społeczni zgłosili uwagi odnoszące się do propozycji przepisów art. 6, wskazującego procentowo poziom środków finansowych, w stosunku do innych zadań finansowanych z budżetu nauki, przeznaczanych na finansowanie zadań Narodowego Centrum Nauki i Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, wskazując na ryzyko zbytniego ograniczenia środków na działalność statutową. Uwagi nie zostały uwzględnione ze względu na to, że zmiana w art. 6 wynika wyłącznie z konieczności uporządkowania odwołań i ma charakter zmiany technicznej.

Kolejne uwagi, zgłoszone przez Konferencję Rektorów Polskich Uczelni Technicznych oraz Radę Główną Instytutów Badawczych, dotyczyły art. 9 i wskazania, na jakie zadania i jakim rodzajom podmiotów Minister przyznaje środki finansowe na naukę.

W ocenie ww. podmiotów jednostkom naukowym powinny być przyznawane również dodatkowe środki na organizowanie lub udział w przedsięwzięciach upowszechniających, promujących i popularyzujących osiągnięcia naukowe lub naukowo-techniczne w kraju lub za granicą lub ogólnie na działalność upowszechniającą naukę. Uwag nie uwzględniono, gdyż jednostki naukowe otrzymują środki na zadania związane z upowszechnianiem nauki w ramach dotacji statutowej na utrzymanie potencjału badawczego i mechanizm ten nie ulega zmianie w proponowanej nowelizacji ustawy.

Ze względu na uwagi zgłoszone przez partnerów społecznych, m.in. Radę Młodych Naukowców, wprowadzono zmianę w art. 12 ustawy, wskazując, że dyrektor instytutu naukowego Polskiej Akademii Nauk, dyrektor instytutu badawczego, rektor uczelni informują Ministra, Narodowe Centrum Nauki oraz Narodowe Centrum Badań i Rozwoju o prawomocnych orzeczeniach o naruszeniu etyki w nauce, w ciągu 14 dni od ich uprawomocnienia.

Ponadto, w wyniku zastrzeżeń zgłoszonych m.in. przez Obywateli Nauki, Radę Główną Instytutów Badawczych, Prezesa Polskiej Akademii Nauk oraz Konferencję Rektorów Polskich Uczelni Technicznych, PKPP Lewiatan, dotyczących audytów zewnętrznych uregulowanych w art. 34 ustawy, doprecyzowano sankcje grożące jednostkom

naukowym i Centrum za nieterminowe przeprowadzenie audytu, wskazując, że ewentualne zmniejszenie środków finansowych, przekazywanych na rok następujący po naruszeniu art. 34 ust. 1, nie może przekroczyć 10% kwoty przyznanej w roku poprzednim.

Komitet Ewaluacji Jednostek Naukowych, Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Komitet Polityki Naukowej oraz Rada Główna Instytutów Badawczych negatywnie oceniły uchylene ust. 6 w art. 42, wskazującego, że Minister ogłasza komunikaty o kategoriach przyznanych jednostkom naukowym i o dotacjach ze środków finansowych na naukę. Ze względu na to, że przepisy tego ustępu zostały przeniesione do art. 4b, zgłoszonych uwag nie uwzględniono.

W odniesieniu do propozycji uregulowania zasad powoływania i prac Komitetu Polityki Naukowej zastrzeżenia zgłosiły następujące podmioty: Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Konferencja Rektorów Polskich Uczelni Technicznych, Krajowa Sekcja Nauki NSZZ „Solidarność”, Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich wraz z Prezydium Polskiej Akademii Nauk.

Uwagi dotyczyły w szczególności:

- składu KPN, w tym możliwości zgłaszania kandydatów przez jednostki naukowe kategorii B – w ocenie MNiSW członkowie KPN powinni być jednak typowani przez najlepsze jednostki naukowe w kraju, co nie wyklucza możliwości zgłoszenia kandydata zatrudnionego w jednostce o kategorii niższej niż A+ lub A,
- wskazania dokładnej liczby reprezentantów z poszczególnych rodzajów jednostek naukowych – w opinii MNiSW nie ma potrzeby ograniczeń tego typu, gdyż zgodnie z propozycją zawartą w art. 50 ust. 2 Minister będzie się kierował zasadami zapewnienia zrównoważonej reprezentacji różnych rodzajów jednostek naukowych, a także różnych dziedzin życia społeczno-gospodarczego,
- stopnia naukowego, jaki powinien posiadać kandydat zgłaszany do KPN – uwagę uwzględniono i zaproponowano, aby był to co najmniej stopień naukowy doktora habilitowanego,
- kwestii oceny wypełniania obowiązków przez członków Komitetu i związanej z nią możliwości odwołania przed upływem kadencji – na podstawie tych uwag doprecyzowano przepis w art. 50c ust. 3: Minister będzie mógł odwołać członka KPN w przypadku niewnoszenia należytego wkładu w prace Komitetu na wniosek Przewodniczącego KPN,
- 6-miesięcznej kadencji przewodniczącego KPN – uwag nie uwzględniono.

W ocenie MNiSW doprecyzowanie przepisów dotyczących powoływania i prac KPN jest pożądane ze względu na fakt, że wraz z Komitetem Ewaluacji Jednostek Naukowych stanowią organy opiniodawczo-doradcze Ministra. Wskazany jest zatem podobny poziom szczegółowości w regulowaniu składu, trybu powoływania i odwoływania oraz zadań obu Komitetów.

Kolejne uwagi dotyczyły zasad działania Rady Młodych Naukowców, m.in. wskazania w akcie wykonawczym trybu wyłaniania kandydatów, kadencji i zadań Rady.

W ocenie MNiSW kwestie zasad działania RMN, jako jednego z zespołów opiniodawczych Ministra, powinno nadal regulować zarządzenie.

Zgłoszono również uwagi odnoszące się do przepisów zmieniających inne ustawy. Dotyczyły one głównie propozycji zmian w ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych i zaproponowanego zwiększenia wpływu ministra nadzorującego na działalność instytutu badawczego.

W opinii Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Rady Głównej Instytutów Badawczych wprowadzenie zaproponowanych zmian nie przyniesie korzyści ani ministrom nadzorującym, ani nadzorowanym przez nich instytutom. W związku z analogiczną uwagą, zgłoszoną przez Ministerstwo Gospodarki, uwzględniono uwagi partnerów społecznych i odstąpiono od zmian przepisów w tym zakresie (art. 29).

Na podstawie uwag zgłoszonych przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju i Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego zaproponowano regulację wskazującą katalog podmiotów wykluczonych z ubiegania się o środki finansowe na naukę, w przypadku gdy wnioskodawca pozostaje pod zarządem komisarycznym bądź znajduje się w toku likwidacji albo postępowania upadłościowego.

Ponadto uwzględniono wszystkie uwagi o charakterze technicznym.

III. Wpływ projektowanej regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Proponowane zmiany nie przyniosą skutków dla sektora finansów publicznych, przede wszystkim nie będą generować dodatkowych kosztów w budżecie państwa w części 28 – Nauka ani nie spowodują konieczności przesunięć środków w ramach tej

części. Nieznaczące oszczędności, wynikające z wprowadzonych zmian, będą wykorzystywane na finansowanie innych zadań realizowanych przez jednostki naukowe.

System Informacji o Nauce, prowadzony w ramach Zintegrowanego Systemu Informacji o Szkolnictwie Wyższym „POL-on”, do 2014 r. będzie finansowany w ramach projektu systemowego „Stworzenie systemu informacji o szkolnictwie wyższym”, realizowanego w ramach Poddziałania 4.1.3 „Wzmocnienie systemowych narzędzi zarządzania szkolnictwem wyższym” Programu Operacyjnego „Kapitał Ludzki”. Budżet projektu wynosi 22 mln zł, przy czym koszt budowy części systemu dotyczącej nauki szacuje się na 7 mln zł.

Utrzymanie Systemu „POL-on” po 2014 r. będzie finansowane w ramach środków budżetowych z części 28 – Nauka i części budżetowej 38 – Szkolnictwo wyższe. Szacunkowa wartość środków przeznaczanych na utrzymanie całego systemu to ok. 1 mln zł.

IV. Wpływ projektowanej regulacji na rynek pracy

Projektowana regulacja będzie miała pozytywny wpływ na rynek pracy. Proponowane zmiany mają na celu poprawienie obecnie obowiązujących przepisów w celu uproszczenia procedur administracyjnych i sprawniejszego wykorzystania środków finansowych ujętych w budżecie państwa na naukę.

Jednocześnie w ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych oraz w ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk wprowadzone zostają przepisy zobowiązujące do zamieszczania informacji o konkursie o zatrudnienie pracownika na stanowiska naukowe nie tylko na stronie podmiotowej ministra właściwego do spraw nauki w Biuletynie Informacji Publicznej, ale także stronie internetowej Komisji Europejskiej w europejskim portalu dla mobilnych naukowców przeznaczonym do publikacji ofert pracy naukowców. Ma to na celu zachęcanie naukowców, także zagranicznych, do podejmowania zatrudnienia w sektorze B+R i zwiększanie mobilności naukowców.

V. Wpływ projektowanej regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Proponowane zmiany mają na celu poprawienie obecnie obowiązujących przepisów w celu uproszczenia procedur administracyjnych i sprawniejszego wykorzystania środków finansowych ujętych w budżecie państwa na naukę.

VI. Wpływ projektowanej regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Wejście w życie projektowanej regulacji nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

VII. Wpływ projektowanej regulacji na sektor podmiotów uprawnionych do pozyskiwania środków na finansowanie nauki

Proponowane zmiany mają na celu poprawienie obecnie obowiązujących przepisów w celu uproszczenia procedur administracyjnych i sprawniejszego wykorzystania środków finansowych ujętych w budżecie państwa na naukę.

W efekcie wdrożenia nowelizacji ustawy o zasadach finansowania nauki zostanie utworzony System Informacji o Nauce, prowadzony w ramach Zintegrowanego Systemu Informacji o Szkolnictwie Wyższym „POL-on”, dzięki czemu, mimo zwiększenia zakresu informacji wprowadzanych przez jednostki naukowe, w efekcie zmniejszy się pracochłonność przy opracowaniu i składaniu wniosków, raportów oraz ankiety jednostki naukowej dla kompleksowej oceny działalności – docelowo dane będą pobierane z Systemu „POL-on”.

Należy zauważyć, że początkowa faza funkcjonowania Systemu Informacji o Nauce będzie się wiązała z koniecznością wprowadzenia danych pracowników uczestniczących w badaniach naukowych lub pracach rozwojowych, m.in. danych osobowych i informacji o podstawowym miejscu pracy i dodatkowym miejscu pracy w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym. Na jednostkach naukowych będzie również spoczywał obowiązek aktualizowania danych.

Po osiągnięciu przez System Informacji o Nauce pełnej zdolności operacyjnej zakłada się, że dane niezbędne do aplikowania o środki przewidziane na działalność statutową czy też związanych z oceną działalności jednostki naukowej będą pobierane z Systemu, co w znaczny sposób powinno zmniejszyć czas i ilość pracy potrzebnej do opracowania odpowiednich dokumentów.

Ponadto poszerzony zostanie katalog podmiotów wypełniających definicję jednostki naukowej, co umożliwi tym podmiotom ubieganie się o środki finansowe w ramach konkursów ogłaszanych przez Narodowe Centrum Nauki i Narodowe Centrum Badań

i Rozwoju oraz w ramach programów i przedsięwzięć ustanawianych przez ministra właściwego do spraw nauki.

Zmiana definicji specjalnego urządzenia badawczego może mieć pewien, chociaż bardzo ograniczony, skutek, dla jednostek naukowych ubiegających się o przyznanie środków finansowych na utrzymanie specjalnych urządzeń badawczych.

Z definicji wynika jednoznacznie, że nie każda specjalistyczna aparatura naukowo-badawcza może być uznana za specjalne urządzenie badawcze. Musi to być aparatura nie tylko o wysokich kosztach utrzymania w stosunku do kosztów utrzymania potencjału badawczego danej jednostki naukowej, ale także cechować się co najmniej regionalnym znaczeniem, a przy jej użyciu będą świadczone, także odpłatnie, usługi z zakresu działalności badawczo-rozwojowej na rzecz innych jednostek naukowych. Forma własności nie ma przy tym żadnego znaczenia.

Głównym powodem wprowadzenia do definicji specjalnego urządzenia badawczego warunku świadczenia, także odpłatnie, usług z zakresu działalności badawczo-rozwojowej na rzecz innych jednostek naukowych jest stymulowanie jednostek naukowych, posiadających często bardzo kosztowne zaplecze naukowo-badawcze, do rozszerzania współpracy naukowej, także z zagranicznymi jednostkami naukowymi.

Takie działania pozwolą na podniesienie efektywności wykorzystywania posiadanej specjalistycznej aparatury i będą sprzyjać bardziej racjonalnemu jej użytkowaniu. W konsekwencji będzie to skutkowało obniżeniem kosztów utrzymania aparatury naukowo-badawczej, które jednostka naukowa musi ponosić z dotacji na utrzymanie potencjału badawczego. Znacząca część tych kosztów będzie mogła być pokryta ze środków finansowych na realizację wspólnych badań naukowych.

Zmiana definicji powinna także skutkować uwzględnianiem przez jednostki naukowe kryteriów ekonomicznych przy planowaniu inwestycji w zakresie aparatury naukowo-badawczej, co jest jak najbardziej uzasadnione z punktu widzenia gospodarności w dysponowaniu środkami publicznymi. Należy przy tym zauważyć, że także obecnie jednym z kryteriów branych pod uwagę przy ocenie wniosków o przyznanie środków finansowych na utrzymanie specjalnych urządzeń badawczych jest zakres i udział współpracy krajowej i międzynarodowej w wykorzystaniu specjalnego urządzenia badawczego.

Celem nadrzędnym zaproponowanej zmiany definicji jest wzmocnienie współpracy między jednostkami naukowymi i zapobieganie rozdrobnieniu środków budżetowych.

Uzasadnieniem zmiany definicji jest analiza obecnie przyznawanych środków finansowych na naukę na utrzymanie specjalnych urzędzeń badawczych. Na 2013 r. jednostki naukowe złożyły 535 wniosków o przyznanie środków finansowych na utrzymanie specjalnych urzędzeń badawczych. Pozytywną ocenę ekspertów uzyskało 267 wniosków, na łączną kwotę ponad 116,6 mln zł. Ze względu na możliwości budżetu nauki objęto finansowaniem 114 wniosków, na kwotę przeszło 76,7 mln zł. Wśród dofinansowanych specjalnych urzędzeń badawczych tylko jeden wniosek nie spełnił obecnie obowiązującego kryterium oceny, związanego z wykorzystywaniem urządzenia w ramach szeroko pojętej współpracy z krajowymi i zagranicznymi jednostkami naukowymi (wnioskowana kwota dofinansowania 12 tys. zł).

Zmiana definicji nie będzie więc miała w praktyce żadnych negatywnych skutków dla jednostek naukowych uprawnionych do ubiegania się o środki na finansowanie specjalnych urzędzeń badawczych. Natomiast można spodziewać się ograniczenia liczby składanych wniosków, dzięki czemu zmniejszeniu mogą ulec koszty związane z oceną wniosków przez zespoły ekspertów.

Warszawa, 16 grudnia 2013 r.

Minister
Spraw Zagranicznych

DPUE - 920 - 288 - 10/jf/S
DPUE.920.254.2013 / 25
dot.: RM-10-26-13 z 12.12.2013 r.

Pan
Maciej Berek
Sekretarz Rady Ministrów

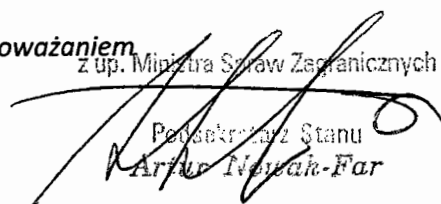
opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej *projektu ustawy o zmianie ustawy o zasadach finansowania nauki oraz niektórych innych ustaw* wyrażona na podstawie art. 13 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2007 r. Nr 65, poz. 437 z późn. zm.) przez ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej

Szanowny Panie Ministrze,

w związku z przedłożonym *projektem ustawy o zmianie ustawy o zasadach finansowania nauki oraz niektórych innych ustaw* pozwalam sobie wyrazić poniższą opinię.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem,
z up. Ministra Spraw Zagranicznych

Podsekretarz Stanu
Artur Nowak-Far

Do wiadomości:
Pani Lena Kolarska-Bobińska
Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego